

Jesenice, dne 21. maja 1971

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Urednik: redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik: Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice, Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Tretja redna seja občinske konference ZKS

Danes, 21. maja, sklicuje sekretar občinskega komiteja ZKS Jesenice Pavel Lotrič tretjo redno sejo občinske konference ZK. Na seji bodo poleg sklepov 17. seje predsedstva ZKJ obravnavali naloge občinske organizacije ZK v zvezi s temi sklepi. Če bodo razprave na seji konference potekale v duhu omenjenih sklepov, zadnjih govorov predsednika Tita, stališč in sklepov drugega kongresa samoupravljalcev Jugoslavije in 20. seje CK ZK Slovenije, potem lahko pričakujemo zelo konkretne sklepe, ki se bodo nanašali na delo ZK v občini in sploh na razmere v občini.

Volilna konferenca ZKS Železarne

Prihodnji petek, 28. maja ob 16. uri, bo v sejni dvorani občinske skupščine Jesenice redna volilna konferenca ZKS Železarne. Na seji konference bodo obravnavali dveletno politično oceno delovanja ZK v podjetju — od zadnje volilne konference, organizacijsko in kadrovske utrditev osnovne organizacije ZK Železarne in oddelkov ter nadaljnjo vsebinsko krepitev samoupravljanja znotraj podjetja, kot tudi v okviru ZP Slovenske železarne. Na konferenci bodo izvolili tudi novega sekretarja tovarniške organizacije ZK in sekretariat.

V petek 14. maja, se je 87 % članov delovnega kolektiva udeležilo volitev v samoupravne organe

7. seja delavskega sveta ZPSŽ

Predsednik delavskega sveta združenega podjetja Slovenskih železarn dipl. politol. Tomaž Ertl, je sklical 7. sejo za ponedeljek, 17. maja 1971 v Ljubljani. Predsednik je delavskemu svetu predlagal tale dnevni red:

- pregled sklepov zadnje seje,
- poročilo o delu poslovnega odbora med 6. in 7. sejo delavskega sveta,
- poslovno poročilo združenega podjetja za 1970. leto,
- poročilo o poslovanju združenega podjetja v prvih štirih mesecih letošnjega leta,
- poročilo delegatov z II. kongresa samoupravljalcev in združeno podjetje v luči stališč in resolucij kongresa,
- sprejem pravilnika o delovnih razmerjih 42-urnem delovnem tednu,
- predlog enotnega članstva v raznih združenjih in društvih in
- imenovanje članov direkcije združenega podjetja.

Po poročilu generalnega direktorja so sklepi prejšnje seje izvršeni razen sklepa o programiranju kadra v zvezi z razvojnimi programom, kar pa se mora izvršiti v naslednjem obdobju. Poročilo po-

slovnega odbora o delu med 6. in 7. sejo delavskega sveta pa so sprejeli brez pripomb. Obravnavali so poslovno poročilo za leto 1970 in ga potrdili skupaj s predloženim (Nadaljevanje na 2. str.)

Volitve v organe samoupravljanja

Na volitvah v organe samoupravljanja, ki so bili minuli petek, 14. maja 1971, so samoupravljalci naše tovarne zopet dokazali veliko zavest in privrženost samoupravljanju. Volitev se je udeležilo 87 % članov delovne skupnosti, kar je zelo dobra udeležba glede na normalno dnevno odsotnost, bolovanja in dopuste, glede na odsotnost ene izmene v tistih obratih, ki delajo po sistemu 4 + 1 pa izredno dobra. V naš centralni organ upravljanja, v delavski svet Železarne smo na teh volitvah izvolili polovico članov in sicer:

Jože KOKALJ, plavž, Ignac BRKIČ, Miloš PISCANEC, dipl. inž., vsi martinarna, Marjan DEMŠAR, dipl. inž., elektrojeklarna, Jože OSVALD, livarna, Zvone MIKLIČ in Jakob SVETINA, blumingštel, Venčeslav JUSTIN, valjarna žice, Milan DOLINAR, valjarna profilov, Daniel ČRV in Branko RESMAN, valjarna 2400, Julijana RUS, jeklovlek, Janez KOMEL, dipl. inž., Oton PESTOTNIK, Stane TRAMTE in Ferdo KIKELJ vsi HVŽ, Jože HLEBANJA, žebeljarna, Franc MLAKAR, dipl. inž., elektrodni obrat, Jaka SOKLIČ, dipl. inž. in Martin ŠKULJ, strojne delavnice, Franc GASSER, dipl. inž. Jože ITALO in Stane MENCINGER, strojno vzdrževanje, Mirko ZUPAN in Jože BEGUŠ, vzdrževanje elektro naprav, Vanda ENIKO, inž., gradbeno vzdrževanje, Janez KAPUS in Janez MALENSEK, dipl. inž., transport, Vera DOLENC, TKR, Boris BREGANT, dipl. inž. in dr. Aleksander RJAZANCEV, v upravnih službah. Vsi našti člani so izvoljeni za dobo 4 let, to je do leta 1975. Poleg teh so izvoljeni še trije člani za mandatno dobo 2 let, to je do leta 1973, in sicer: Marjan ŽMITEK, HVŽ, Alojz BRELIH in Vlado REPE, strojne delavnice.

Vsem članom delovne skupnosti, ki so izvoljeni v organe samoupravljanja iskreno čestitamo na izraženi zaupanju in jim želimo v delu mnogo uspehov.

Izmena Praprotnik na srednji progi je naredila zadnji ših

V sredo dopoldne smo povabili na kratek razgovor štiri so-delavce iz izmene Praprotnik na srednji progi v valjarnah profilov na Javorniku, ki danes končuje svoje delo. Razgovora so se udeležili: delovodja Cvetko Praprotnik, Ignac Zupan, Jože Gašperšič in Baloh.

Razgovor je bil zanimiv, sicer pa so bili vsi štirje naši sobesedniki v oceni doslej opravljenega dela in glede sedanjih delovnih pogojev ter perspektive tako enotni, da smo se odločili, da vse kar

so nam povedali v razgovoru, strnemo v naslednji sestavek:

Vsi štirje so bili zaposleni dolgo vrsto let na težki progi. Dotrajane naprave in sam delovni proces so bili takšni, da lahko govorimo o

težkih delovnih pogojih. Vendar so se z leti privadili teh pogojev in kot so sami rekli, so si pomagali drug drugemu in tako premagovali težave. Ob ukinitvi težke proge v lanskem letu, so bili razporejeni na različna delovna mesta, predvsem v valjarni Bela, toda kot dobrim delavcem z dolgoletnimi izkušnjami so jim zaupali, da nadaljujejo delo na srednji progi tako dolgo dokler bo to potrebno.

Toda delovni pogoji na srednji progi so se bistveno razlikovali od prejšnjih na težki progi. Več ročnega dela je, Ignac Zupan, ki je bil prej zaposlen na Sack škarjah pa je povedal, da je na

(Nadalj. na 5. strani)

V nedeljo, 23. maja, se ob 11. uri dobimo na Pristavi, kjer bo zbor pionskih in mladinskih odredov po spominskem pohodu

Samoupravljanje pomeni zavedno in trdno disciplino

Drugi kongres samoupravljalcev v Sarajevu pomeni novo etapo v razvoju samoupravljanja kot družbenega sistema. Izrečenih je bilo mnogo kritičnih misli o slabostih v dosedanjem razvoju samoupravljanja, še več pa pozitivnih izkušenj in pobud za nadaljni razvoj. Izredno spontano pa je bila postavljena zahteva o uveljavitvi vodilne vloge delavskega razreda v vsem samoupravnem mehanizmu naše družbe. Dvajsetletno obdobje delavskega in družbenega samoupravljanja v Jugoslaviji, ki se je manifestiralo na kongresu pa je demantiralo vse napovedi nasprotnikov neodvisnega razvoja Jugoslavije, da je samoupravljanje dogma in neuresničljiv ideal. Razvoj je potrdil nasprotno, da je samoupravljanje najmočnejše orodje delovnih ljudi v družbi, ki razpolaga s proizvodnimi sredstvi. Prav to orodje pa jim omogoča, da v okviru svojih ustvarjalnih prizadevanj svobodno odločajo o svojih sedanjih in jutrišnjih življenjskih interesih. To tudi dokazuje, da je Jugoslavija stopila najdlje v uresničevanju idealov svetovnega proletariata, kajti resnica je, da je ideja samoupravljanja prisotna vso zgodovino delavskega gibanja in njegovega razrednega boja in da to ni jugoslovanska posebnost, ampak sestavni del naše revolucije.

Ob razglabljanju o drugem kongresu samoupravljalcev Jugoslavije in doseženih rezultatih, ki so nedvoumno očitni na vseh področjih družbenega življenja in dela pa se moramo spogledati tudi z nekaterimi negativnimi pojavi in odstopanji ter negativnim ocenjevanjem samoupravljanja in našega razvoja sploh. Že takoj je potrebno poudariti, da največ takih pripomb slišimo iz ust ljudi, ki običajno v skrbi izključno za svoj lastni življenjski standard ob vseh dogajanjih stojijo ob strani in posplošeno kritizirajo vse kar njim osebno ne ustreza, ne da bi videli ob raznih ukrepih in odlokih širši družbeni interes. To so običajno tudi ljudje, ki jih je modna muha potegnila v vrtinec v katerem si hočejo v najkrajšem času ustvariti osebni standard, kakršnega ljudje tudi v bolj razvitih državah gradijo skozi desetletja. In ker naenkrat hočejo vse, od mehaniziranega stanovanja, avtomobila in celo počitniške hišice, jim seveda zmanjka kritja, ali kot pravimo »zmanjka jim odeje« in ponavadi je potem kriv sistem, neustreznost osebni dohodki in podobno. Prav gotovo ni negativna težnja delovnih ljudi, da si izboljšujejo osebni standard, saj je to tudi močno gibalno vsega našega razvoja in tudi cilj naših prizadevanj, vendar v okviru normalnih možnosti in ob maksimalnem prispevku vsakega posameznika k poslovnim rezultatom podjetja kot celote in splošnim družbenim prizadevanjem za hitrejši napredek, ker le v tem lahko vidijo tudi svojo osebno eksistenco in napredek. V tej kategoriji »nezadovoljstev« zelo redko srečamo delavce z najnižimi dohodki, ampak tiste, ki imajo že veliko in hočejo še več. Vsi ti in podobni ustvarjajo psihozo, da je vsega tega kriv samoupravni sistem, zavožena gospodarska politika in podobno. Nema-lokrat se med takimi ljudmi najdejo tudi taki, ki so v našem tržnem gospodarstvu znali poiskati razpoke in sodelovali pri spekulativnem ustvarjanju dohodka in zmaličili ustvarjalno delo, kot osnovno in edino merilo za delitev dohodka.

V dnevni praksi se vedno pogosteje srečujemo tudi z različnimi oblikami zlorabe demokracije. V imenu demokracije se kršijo zakoni, družbeni dogovori, socialistične moralne norme in drugo. Mogoče se včasih še premalo zavedamo, da mnogokrat za vsem tem tičijo sovražniki samoupravnega socializma, katerim zaradi svoje naivnosti, neznanja in nerazvite samoupravljalске zavesti nasledajo tudi posamezni delovni ljudje. Premalo se zavedamo, da so take zlorabe in deformacije naperjene proti interesom delovnih ljudi, katerih interes prav gotovo ni anarhija, ampak red in trdna, zavedna disciplina ter odgovornost v samoupravnem sistemu. Delovni ljudje danes dobro vedo, da je samoupravljanje ukoreninjeno v naš družbeni sistem in da poti nazaj ni, ker to zanje ponovno pomeni postati najemni delavec, ki bo ustvarjal dobiček kapitalistom, kot je to danes v deželah na Zahodu. V nobenem primeru pa to ne pomeni zanikati slabosti in deformacij, ki so v našem političnem in gospodarskem sistemu, zato so tudi predvideni ustavni amandmaji, da se jim v največji meri sistemsko izognemo. Zato moramo vedeti, da sedanjih političnih in gospodarskih težav ni kriv sistem samoupravljanja in da večja gospodarska stabilnost ne sloni samo na področju razvoja samoupravnega sistema.

Vsi ti in podobni pojavi v vsakem pogledu upravičujejo spontano zahtevo po večji uveljavitvi vloge delavskega razreda v samoupravnem sistemu. To hkrati pomeni ustvariti v podjetju take samoupravne pogoje, ki bodo omogočali najširšo pobudo in zainteresiranost delavcev za poslovni uspeh podjetja. Mi smo v našem podjetju oblikovali dovolj dober sistem samoupravljanja, vprašanje pa je če smo dovolj naredili v razvijanju in vzgoji samoupravljalске zavesti. Resnica namreč je, da so na sedanji stopnji razvoja vedno bolj očitna nasprotja in neskladnosti med povečanimi proizvodnimi silami in samoupravljalško zavestjo. Razvita samoupravljalška zavest pa je jamstvo uspešne borbe delavskega razreda in delovnih ljudi proti raznim odklonilnim pojavom, ki se kažejo v birokratizmu in raznih tehnokratskih, menažerskih silnicah, ki se žal v takih ali drugačnih oblikah pojavljajo tudi v našem delovnem kolektivu.

7. seja delavskega sveta ZPSŽ

(Nadalj. s 1. strani)

nimi zaključki, naročili pa so direktorji združenega podjetja, da v sodelovanju s tovarnami skuša pravočasno zagotoviti tranše kreditov za financiranje 47. natečaja. Poslovni odbor pa mora napraviti pregled depozitov tovarn kot članov poslovnih bank. Sprejeli so tudi poročilo o poslovanju združenega podjetja za prve štiri mesece letošnjega leta in so ga z nekaterimi pripombami sprejeli. Poslovnemu odboru so naročili, da skupaj s tovarnami pripravi poročilo o možnostih povečanja količine proizvodnje v letošnjem letu. Direkciji so naročili, da za poslovni odbor pripravi analizo možnosti ohranitve izvoza najmanj na višini preteklih let. Že v smislu resolucij II. kongresa samoupravljalcev, so v zvezi z izvajanjem teh dveh točk dnevnega reda sprejeli še nekaj sklepov oziroma stališč, kaj so dolžne storiti tovarne v zvezi z bodočimi investicijskimi naložbami. Predno se bo investicijski program predložil bankam, ga morajo tovarne predložiti poslovnemu odboru, ki bo imenoval revizijsko komisijo za vsak projekt posebej. Komisijo bodo sestavljali predstavniki vseh treh tovarn in predstavnik direktorije. S sklepom o imenovanju revizijske komisije, mora poslovni odbor postaviti tudi rok, do kdaj mora revizijska komisija zaključiti delo. Ob koncu te razprave so naročili tovarnam, da stremijo za tem, da si tovarne med seboj pomagajo in prednostno oskrbujejo z materialom, za katerega se dogovarajo.

V nadaljevanju seje so sprejeli poročilo z II. kongresa samoupravljalcev, ki so ga podali delegati in na podlagi tega poročila in razprave naročili poslovnemu odboru združenega podjetja, da spremlja ukrepe, ki bodo izdani zaradi predvidene gospodarske politike na podlagi stališč in resolucij II. kongresa. Na podlagi tega mora poslovni odbor predlagati delavskemu svetu ukrepe s tega področja. Generalnemu direktorju so naročili, da skliče sestanek predstavnikov sindikata, Zveze komunistov in Zveze mladine iz posameznih tovarn, predstavnikov direktorije in delegatov, na katerem se je treba pogovoriti o stališčih in resolucijah II. kongresa in sprejeti svoja stališča in smernice za nadaljni razvoj samoupravnih odnosov v združenem podjetju. Na sestanku je treba imenovati ožjo delovno skupino, ki bo na podlagi kongresnega materiala in tako sprejetih stališč ter smernic predložila delavskemu svetu konkretne možnosti večje medsebojne povezanosti tovarn v združenem podjetju. V tej smeri je treba do konca leta predložiti eventuelne spremembe statuta združenega podjetja.

Nato so sprejeli pravilnik o delovnih razmerjih in 42 urnem delovnem tednu z eno dodatno pripombo in sklep o enotnem članstvu združenega podjetja v raznih združenjih, društvih in asociacijah in sicer: Zvezna gospodarska zbornica Beograd — Gospodarska zbornica SRS, Ljubljana — Združenje jugoslovanskih železarn, Beograd — Poslovno združenje energetike SRS, Ljubljana — Društvo livarjev SRS, Ljubljana — Poslovno združenje SMELT, Ljubljana — Jugoslovanski komite za elektrotehniko in elektrokemijo, Beograd in Jugoslovanski komite za kontrolo kvalitete, Beograd, s tem, da do izvolitve novih

predstavnikov, ostanejo v teh združenjih sedanji predstavniki posameznih tovarn.

Na predlog razpisne komisije so za direktorja financ v direktoriji združenega podjetja imenovali Andreja Cetinskega, dipl. eoc., za direktorja za trg in tržne raziskave pa Zdenka Leskovca, dipl. inž. metalurgije. S tem imenovanjem je direktorija združenega podjetja izpopolnjena skladno s statutom in pogodbo.

Ob zaključku seje so naročili direktorji, da za naslednjo sejo delavskega sveta pripravi predlog za člana direktorije v delavskem svetu in da pozikuje doseči sprostitev omejitev osebnega dohodka za železarno Ravne in Store.

Poškodbe v aprilu

Služba za varstvo pri delu nam je posredovala podatke o poškodbah za april. Iz podatkov je razvidno, da je bilo v talilnicah osem poškodb in 197 izgubljenih dni, v valjarni Bela tri poškodbe 146 dni, v valjarni Javornik šest poškodb in 117 dni, predelovani obrati sedem poškodb in 187 dni, v energetskih obratih poškodb ni bilo, pač pa so izgubili 38 dni zaradi poškodb iz prejšnjega meseca, v vzdrževalnih obratih je bilo deset poškodb in 211 dni, na transportu ena poškodba in 49 dni, v upravnih službah po-

škodb ni bilo, toda imeli so 33 izgubljenih dni zaradi poškodb iz prejšnjega meseca.

Na poti v službo sta bili dve poškodbi in sicer ena v valjarni Bela in 13 dni, ena na vzdrževanju in 6 dni, medtem ko v valjarnah Javornik na poti poškodb niso imeli, pač pa 23 izgubljenih dni od prej in na transportu prav tako 23 izgubljenih zaradi poškodb na poti iz prejšnjega meseca. Tako je bilo v Železarni v aprilu 35 poškodb in 987 izgubljenih dni ter dve poškodbi na poti in 65 izgubljenih dni.

Uspešno izveden remont globinske peči III

Ob uspešno izvedenem remontu globinske peči III v valjarni Bela, smo prosili vodja strojnega vzdrževanja v valjarni Bela Zvoneta Sitarja, da nam je nekaj več povedal o remontu.

Globinska peč III v valjarni bluming je bila nujno potrebna popravila zaradi visokega dne peči, dotrajane obzidave gorilcev in slabega stanja tesnilnih žlebov pokrovov peči.

Ustavljena je bila 9. maja ob 00.15 uri. Posebna skupina, sestavljena iz okrog 38 delavcev valjarne bluming-štel, pod vodstvom tovariša Vladota Podlipnika, je pričela z izkopom materiala in rušenjem, že po 22 urah. Izkop so opravili kvalitetno in hitro. Delo so zaključili 11. 5. ob 24. uri. Delo je zelo naporno in mora se priznati, da je ta skupina sedaj najbolj usposobljena za to delo in je opremljena tudi z vsem ustreznim orodjem.

Tako je bilo omogočeno podjetju »Vatrostalna«, da je pričela z delom že 11. 5. ob 6. uri. Največje pomembnosti je predelava vencev komor in pokrovov globinske peči. Rekonstrukcijo tesnilnega roba pokrovov je kljub pomanjkanju delovne sile, posebno varilcev, uspešno izvedla konstrukcijska delavnica Jesenice. Rekonstrukcijo tesnilnih žlebov s sredstvom za tesnenje »kauwoll« namesto peska pa je izvedlo podjetje »Vatrostalna«.

Na remontu so sodelovali še: skupina montažnih klju-

čavničarjev za vzdrževanje peči pod vodstvom delovodja tovariša Ivana Tušarja, skupine ključavničarjev in inštalaterjev SV — Bela, VEN Bela in RTA. Peč je bila od strani »Vatrostalne« gotovo 16. 5. ob 13.30 uri. Montaža pokrova, gorilcev in tesnenje inštalacij pare ter mazuta, pa je povzročalo še nekaj težav. Te se sestojijo v glavnem iz prezasedenosti kleščnih žerjavov v striper hali, v času rednega obratovanja in neprimernosti za montažna dela, ter pomanjkanje delovne sile za tako velika dela.

Tako je bila peč gotova, oziroma dana na razpolago proizvodnji 17. 5. ob 10. uri.

Iz vsega navedenega je razviden velik obseg dela, sodelovanje velikega števila ljudi raznih strok in kratek termin za zelo obsežno in zahtevno delo. Od kvalitete izvršenega dela vseh sodelujočih je kasneje zelo odvisna življenjska doba peči.

Remont sta uspešno vodila asistent za peči inž. Viktor Rakovec in asistent vzdrževanja tovariš Janez Arh.

Obenem ko sporočamo o tem uspehu, lahko povemo, da je bila dne 19. 5. ob 22. uri ustavljena I. globinska peč, na kateri bo izvršen krajši remont.

Ugodni rezultati v letu 1970

Iz obsežnega poslovnega poročila o poslovanju združenega podjetja Slovenske železarn, ki so ga obravnavali na 7. seji delavskega sveta, 7. maja, objavljamo zaključek tega poročila, ki z nekaterimi zbirnimi podatki konkretizirajo oceno ugodnega poslovanja ZPSŽ v letu 1970.

ZAKLJUČEK

Vse tri železarnice so v poslovnem pogledu v letu 1970 dosegle rezultate, ki jih z več ali manj vseh vidikov lahko ocenimo kot ugodne, še posebej če jih primerjamo s prejšnjimi leti. To ugotovitev bomo poskušali z nekaterimi zbirnimi podatki konkretizirati:

a) Skupna količinska proizvodnja podjetja se zaradi precejšnjih izpadov proizvodnje v železarni Jesenice, kot posledica težav pri oskrbi s surovinami (koks), ni povečala v primerjavi z letom 1969, povečala pa se je blagovna proizvodnja in sicer za 2%. V proizvodnji je prišlo že v letu 1970 do nekaterih strukturnih premikov v korist proizvodnje z višjo stopnjo dodelave, tako da je objektivna vrednost dosežene proizvodnje vsekakor višja kot leta 1969.

b) Eterna realizacija podjetja je v letu 1970 porasla za 18,8%. En del tega porasta lahko pripišemo višjim prodajnim cenam, drugi del pa večji blagovni proizvodnji in pa strukturnim premikom proizvodnje v korist višje dodelave.

Podjetje je v letu 1970 znatno povečalo tudi izvoz, in sicer po količini za 43%, po vrednosti pa za 49%. Vrednost izvoza znaša v letu 1970 10.015.872 \$.

c) Podjetje je uspelo v letu 1970 nekoliko izboljšati položaj železarn v pogledu financiranja tekočega poslovanja. Delno je bilo to doseženo z bolj ekonomičnim koriščenjem obratnih sredstev in delno z zagotovitvijo dodatnih dolgoročnih kreditov za obratna sredstva.

d) Podjetje je v letu 1970 uspelo povečati produktivnost in tudi ekonomičnost proizvodnje se je izboljšala. Rezultat tega in pa nekaterih

korektur prodajnih cen se kaže v višje doseženem dohodku, višjih osebnih dohodkih in tudi v večji akumulaciji. V letu 1970 je tako podjetje uspelo tudi v poslovnem skladu izdvojiti iz ostanka dohodka znesek, ki je omembe vreden (25.187.000,00 din).

Naštevane uspehov poslovanja leta 1970 pa nas seveda ne sme zavesti do take mere, da bi prezrli težave in pomanjkljivosti poslovanja, s katerimi se je podjetje srečevalo in ki se prenašajo tudi še v leto 1971. Te so predvsem v naslednjem:

a) Še vedno neustrezno rešeno financiranje obratnih sredstev je in ostaja eden osrednjih ekonomskih problemov podjetja, od katerega so v veliki meri odvisni tudi vsi njegovi poslovni uspehi.

b) Podjetje ima še vedno angažirana ogromna sredstva v nedokončanih investicijah, v veliki meri predvsem zaradi časovno nezadovoljivega poteka njihovega financiranja.

c) Podjetje ni akumulativno do take mere, da bi lahko samo oblikovalo primerna sredstva za zadovoljitev svojih že obstoječih finančnih potreb, še manj pa lahko računa s tem, da bi lahko z lastnimi sredstvi v večji meri financiralo svojo razširjeno reprodukcijo. Zato bo podjetje v pogledu financiranja tudi v bodoče v veliki meri odvisno od kreditov in pa tudi takih finančnih ugodnosti, kot je trenutno aktualni odlog plačila anuitet.

Leto 1970 je bilo prvo leto skupnega življenja slovenskih železarn v združenem podjetju. Čeprav je eno leto v poslovnem življenju zelo kratka doba, pa vendar lahko že sedaj ugotavljamo, da daje integracija železarn že svoje prve plodove:

a) Enoten nastop slovenskih železarn je veliko pripo-

mogel k ustrezni ureditvi formiranja prodajnih cen na domačem trgu, s čimer se je ekonomski položaj železarn že v letu 1970 v precejšnji meri popravil.

b) Enotnost slovenskih železarn v veliki meri olajšuje reševanje financiranja njihovega poslovanja. O tem smo se lahko prepričali že v letu 1970, ko je združenemu podjetju uspelo zagotoviti železarnam pomembne dolgoročne vire financiranja predvsem obratnih sredstev.

c) Enotnost železarn ustvarja pogoje za koordiniran oziroma enoten nastop na trgu (nabavnem in prodajnem), od česar si vsaka od železarn lahko obeta znatne poslovne koristi.

d) Integracija železarn bistveno olajšuje usklajevanje njihovih proizvodnih programov, kar lahko dolgoročno gledano smatramo za enega od osnovnih predpogojev njihovega uspešnega poslovanja. Pri usklajevanju proizvodnih programov so bili v letu 1970 doseženi že nekateri praktični rezultati, še bolj pomembno pa je dejstvo, da že sprejeti srednjeročni načrt razvoja slovenskih železarn do leta 1975 usklajevanje proizvodnih programov železarn praktično v celoti rešuje.

Črna metalurgija spada med tiste industrijske dejavnosti v slovenskem in jugoslovanskem gospodarskem prostoru, ki so se v nekaj letih nazaj srečevale z najtežjimi ekonomskimi problemi. Tudi za ta trenutek ne bi mogli reči, da je položaj železarn posebno ugoden, pri tem pa nas vendarle zadovoljuje dejstvo, da vidimo tudi za slovenske železarnice možnosti uspešnejše ekonomske perspektive. Realizacija teh možnosti je v veliki meri odvisna prav od nas samih, pa tudi seveda od ureditve nekaterih drugih ekonomskih pogojev, od katerih je poslovanje železarn sicer v veliki meri odvisno, njihovo reševanje pa je vsaj neposredno izven dosega naše volje.

Na volišču v elektrojeklarni

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Dežurna služba

	telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 22. maja:		
Zvonimir LABURA, žebeljarna	738	749
NEDELJA, 23. maja:		
Ciril ODLASEK, valj. Javornik	620	776
PONEDELJEK, 24. maja:		
inž. Emil AŽMAN, VEN	955	957
TOREK, 25. maja:		
inž. Božidar BARTELJ, valj. 2400	638	81-453
SREDA, 26. maja:		
inž. Avgust KARBA, direktor proizv.	270	693
ČETRTEK, 27. maja:		
Edvard CENCEK, tehnične službe vzdrž.	548	727
PETEK, 28. maja:		
inž. Feliks BESTER, RTA	262	790/59

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestilo

Obveščamo vse mladinke in mladince železarn Jesenice, da bo srečanje mladih slovenskih železarjev jutri v soboto 22. maja.

Program srečanja je sledeč:

1. Srečanje mladincev vseh treh železarn v Begunjah ob 10. uri. Ogled begunjskih zaporov, ogled Finžgarjeve in Prešernove rojstne hiše.
2. Kosilo ob 13. uri v gostišču »Zelenica« v Zirovnici.
3. Po kosilu zabavna športna tekmovanja v Završnici.
4. Ob 17. uri zaključek s piknikom.

Vse interesente obenem obveščamo, da bo odhod posebnega avtobusa za mlade jeseniške železarje ob 9. uri izpred »Čufarja« na Plavžu. Avtobus bo ustvaljal na vseh lokalnih avtobusnih postajah.

Želimo si čimvečje udeležbe.

Predsedstvo TK ZMS

Volična komisija na volišču upravnih služb

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Pohod grupe pionirskih in mladinskih odredov na Pristavo

V nedeljo, 23. maja, bo tradicionalni pohod pionirskih in mladinskih odredov jeseniške občine na Pristavo nad Javorniškim Rovtom.

Na letošnjem pohodu, ki se ga bo udeležilo preko 2000 mladih iz vse občine, bomo lahko kot častnega gosta pozdravili prvega komandanta slovenskih partizanov, Franca Leskoška-Luka.

Akcija poteka pod naslovom Ob mejnikih revolucije. Njen namen je, da se mladi čim bolje spoznajo z lokalno zgodovino NOB, zato bodo med potjo na Pristavo obiskali spominska obeležja, ki jih v naši občini ni malo.

Odredi nosijo naslove po prvoborcih in revolucionarjih in sicer:

- odred Slavka Černeta iz Kranjske gore
- odred Jaka Rabiča iz Mojstrane
- odred Prežihov Voranc z Jesenic
- odred Tone Čufar z Jesenic
- odred Polde Stražišar z Jesenic
- Ježkov odred s Koroške Bele, ki bo tudi najštevilnejši, saj bo v njem sodelovalo preko 800 mladih
- odred Dragoljuba Milovanoviča iz Žirovnice in
- odred klubov OZN

Zbor grupe odredov bo ob 11. uri na Pristavi. Po raportu komandantu bo spregovoril častni gost, sledil pa bo krajši kulturni program s sodelovanjem godbe na pihala in mladinskega pevskega zbora Blaž Arnič.

Za učence sedmih razredov bo svečanost toliko bolj pomembna, saj bodo sprejeti v Zvezo mladine.

Po toplem obroku, ki ga bodo dobili vsi udeleženci pohoda, bodo pripadniki JLA iz naše občine prikazali partizanskoasedo in krajšo borbo s sovražnikovo izvidnico.

Verjetno ni treba poudarjati, da je pohod grupe odredov ena najpomembnejših mladinskih akcij v mesecu mladosti, zato pričakujemo, da se bo manifestacije na Pristavi udeležilo tudi mnogo občanov.

Obvestilo

Vse mladinke in mladince obveščamo, da bo v nedeljo 23. maja osrednje srečanje mladine jeseniške občine. Da dokažemo predanost in simpatije ob 30-letnici vstaje in 25-letnici delovanja ZM pozivamo vse mlade železarje, da se v polnem številu udeležijo srečanja na Pristavi. Odhod in zbor mladih iz Železarn bo v nedeljo ob 8. uri jutraj pred restavracijo Turist na Javorniku.

Predsedstvo TK ZMS

Oder mladih

Lani v novembru so, pri amaterskem gledališču Tone Čufar na Jesenicah, ustanovili mladinsko sekcijo ODER MLADIH. Pobudo za ustanovitev so dali mladi sami in se vanjo lahko vključijo vsi, ki imajo veselje do igranja na odru, ali deklamiranja oziroma recitiranja. Stanka Geršakova, ki vodi sekcijo, je z delom mladih zelo zadovoljna.

V spodnjih prostorih gledališča se dvakrat tedensko zbere okrog dvajset igralcev — začetnikov, ki so sklenili, da posvetijo prosti čas gledališki dejavnosti. Najbolj aktivni so iz Železarskega izobraževalnega centra in gimnazije Jesenice. Sodelujejo pa tudi iz šole za zdravstvene delavce in osnovnih šol.

Že na prvem sestanku so pripravili delovni program, in se z vso resnostjo lotili dela. Uspeh ni izostal.

ODER MLADIH se je prvič predstavil jeseniškemu občinstvu 13. novembra lani. Pripravili so kratek kulturni program z recitacijami in zaključnim prizorom Čufarjeve drame Polom. Kljub slabo obiskani predstavi so bili zadovoljni. Kulturni delavci so jih povabili in jim dali spodbudo za nadaljnje delo.

Sodelovali so več ali manj na vseh kulturnih prireditvah in proslavah v jeseniški občini. Naj navedem le nekatere: Prešernov večer v Vrbi, Zbor mladih samoupravljalcev Gorenjske, proslave ob dnevu republike itd.

Sedaj pripravljajo mladinsko igro JURČEK. Priprave so se zelo zavlekle, zaradi obnovitvenih del gledališke dvorane. Poleg mladih sodelujejo pri igri tudi starejši člani gledališča. V prihodnje pa imajo v načrtu gledališko delo v katerem bi sodelovali samo člani mladinske sekcije. Premiera JURČKA bo maja, v okviru prireditev meseca mladosti.

Kolektiv jeseniških amaterjev se zaveda, da bo le z mladimi kadri obdržal funkcijo, ki jo ima gledališče v kulturni dejavnosti. Stanki Geršakovi, priznani gledališki igralci in režiserki, je zaupana naloga, da vzgoji mlade v prave igralce in jih vpelje v svet gledališča, ki je lep, vendar naporen. Geršakova nudi mladim veliko izkušenj, ki si jih je nabrala v 25 letih. Mlade uči sproščenega

nastopanja na odru, pravilne govornice, seznanja jih s pravili, ki veljajo v gledališču in še kup stvari, ki jih rabi začetnik. Vsak še tako majhen nasvet pride prav.

In kaj pravijo mladi sami:

MIRAN KRAGELJ: »Za sodelovanje v ODRU MLADIH me je pritegnila propaganda profesorice za slovenščino. Takoj sem se prijavil in ni mi žal. Že dolgo sem si želel da bi sodeloval na nekem kulturnem področju. Želja se mi je izpolnila in upam, da so tudi ostali zadovoljni z menoj. Sestanki in vaje potekajo v prijetnem vzdušju in sproščeno. Tovarišica Geršakova zna povedati mnogo lepega pa tudi težkih dogodkov, ki jih je doživela na odrskih deskah. Med seboj se dobro razumemo, ker vemo, da bomo le s tem dosegli svoj cilj, ki smo si ga začrtali.«

VLADIMIR LESJAK: »Že v osnovni šoli sem sodeloval v dramski skupini. Zelo sem bil vesel, ko sem zvedel, da so ustanovili ODER MLADIH. Takoj sem se vpisal in delo mi je všeč. Mislim, da smo se zbrali res sami taki, ki radi nastopamo. Moti me le to, ker se je premiera JURČKA tako zavlekla, saj jo pripravljamo že od začetka letošnjega leta. Drugače pa je vse v najlepšem redu.«

DUSAN FRATINA: »V ODRU MLADIH sem se vpisal zato, da bi izkoristil prosti čas. Na Jesenicah je nekaj časa vladalo neko mrtvilo v kulturni dejavnosti mladih. Gledališka sekcija je prijetno poživilo v tej zvrsti. Razveseljivo je tudi to, da nas je na Jesenicah toliko mladih, ki smo pripravljeni storiti nekaj tudi za gledališče. Sestanki so razporejeni tako, da nas ne ovirajo pri delu v šoli. Boljših odnosov med seboj, si preprosto ne morem zamisljati.«

Tudi ostali so enakega mnenja. Na eni strani jih veže obveznost do šole, na drugi strani pa si krajšajo prosti čas v gledališču.

Za konec naj napišem sporočilo vsem ljubiteljem gledaliških predstav na Jesenicah:

V maju si oglejte mladinsko igro JURČEK in samo ocenite izvajanje članov ODRA MLADIH. Vsake kritike bodo veseli, saj bodo le s tem odpravili svoje napake na odru.

Janko Rabič

Nekaj o delu fotoamaterjev na gimnaziji

K foto skupini »Janez Puhar« na jeseniški gimnaziji je 1967. leta prišel za tehničnega vodjo Izidor Trojar, zato je prav, da po štirih letih dela potegnemo črto in pregledamo dosedanje delo te skupine.

Najprej smo v naši skupini prešli na svobodnejši način dela in se tudi razdelili v dve skupini: na začetniško in na starejšo skupino. Starejši člani so začeli delati samostojno, začetniki pa smo se morali seznaniti s skrivnostmi fotografije.

Ko smo tudi mi dobili potrebno znanje, smo se začeli sestajati skupaj s starejšimi člani. Od takrat dalje so naši krožki dobili popolnoma drugačen značaj, kot so ga imeli prej. Od takrat naprej, smo na krožkih izdelali le malo fotografij, ker smo naše sestanke porabili za razpravljanje o naših delih, istočasno smo se seznanjali o dogajanjih na fotografskem področju doma in v tujini. Pri tem pa moram poudariti, da so nam bile v veliko pomoč domače in tuje fotografske revije, ki nam jih je redno prinašal naš tehnični vodja. Poleg tega pa nam je pomagal s svojimi nasveti in predlogi, pri tem pa nam ni nikdar usiljeval svoje volje.

Poleg izdelave fotografij smo preuredili šolsko foto temnico, da imamo sedaj veliko bolj prijetno delo.

O kakih večjih uspehih naše skupine ne moremo govoriti, ker nas tare velik problem pri katerem se bom nekoliko dalj zadržal.

Vzgoja novega fotoamaterja, ki bi uspešno sodeloval na razstavah, traja približno tri do štiri leta, to pa je tudi čas šolanja dijakov na gimnaziji. Tako, ko ravno vzgojimo novega fotoamaterja, ta dovrši šolanje in z njim zgubimo vse stike, sadove našega dela pa največkrat uživajo drugi klubi. Kljub temu ne odnehamo in vztrajno delamo naprej ker nas druži ljubezen do fotografije. Naše delo zahteva veliko ljubezni, vztrajnosti in samoodrekanja vsemu, včasih tudi učenju. Priznanje gre profesorjem, ki imajo veliko razumevanje do nas.

Drugi problem, ki nas tare pa je pomanjkanje denarja. Vodstvo gimnazije nam denarno zelo pomaga, toda to je še vedno premalo za uspešno delo. Zaposlili pa smo tudi za pomoč občinski odbor Ljudske tehnike Jesenice. Foto skupina »Janez Puhar« bo organizirala letos od 22. do 29. maja razstavo fotografij svojih članov. Razumljivo bodo na tej razstavi prevladovala dela tistih fotoamaterjev, ki letos zapuščajo gimnazijo. Na razstavi bodo predstavljena dela, ki že kažejo nekaj odmak od klasičnega podajanja sveta okoli nas. Tak pa je tudi naslov razstave. Otvoritev razstave bo v soboto 22. maja ob 18. uri. Odprta bo vsak dan od 8. do 12. ure in od 15. do 18. ure v gimnaziji.

R. A.

Seja predsedstva ObK ZMS Jesenice

Zaradi tekočih akcij in prireditev ObK ZMS Jesenice ob mesecu mladosti, je bila seja tega organa tokrat v ponedeljek in ne v sredo, kot je bilo pred nedavnim sklenjeno. Predsednik ObK ZMS Jesenice prof. Srečko KRČ, ki je sestanek tudi vodil, je najprej govoril o tekočih nalogah posameznih skupin, ki imajo določene zadolžitve za izvršitev sklepov prejšnjih sej. Obenem s pregledom sklepov pa so bile izrečene še nekatere nadaljnje zadolžitve, ki mlade trenutno najbolj vežejo v pripravi za izvršitev programa prireditev ob mesecu mladosti in po vprašanju družbenopolitičnega izobraževanja mladih.

V nadaljevanju seje so prisotni tudi sprejeli predlog, da se formira posebna komisija, ki bo razpravljala o predlogih za podelitev priznanj ObK ZM najzaslužnejšim mentorjem, starejšim in mlajšim družbenopolitičnim delavcem ter šolam, društvom in ustanovam, ki so zaslužni za razvoj in krepitev mladinskega družbenopolitičnega gibanja v občini. Kljub temu, da je ta oblika »oddolževanja« predvsem v zadnjem času nekako preveč popularna pa bo »kriterij ocenjevanja« tokrat zelo strog in dosleden. S tem pa bodo priznanja dobila tudi svojo težo oziroma vrednost.

Nekoliko več časa pa so člani predsedstva posvetili razpravljanju o konkretnih zadolžitvah aktivov in posameznikov ob pripravi in sami izvedbi prireditev ob mesecu mladosti. Poudarjena je bila predvsem želja, da se TK ZMS Železarn v tem letu nekoliko bolj vključi v to masovno pripadnostno manifestacijo. Predvidene posebnosti v letošnjem programu meseca mladosti bodo sicer v nekoliko okrnjenem položaju, vendar je pričakovati, da se bodo centralnega dela proslav, ki bo tudi tokrat na Pristavi, predvidoma udeležile tudi vidnejše osebnosti občinskega in celo republiškega družbenopolitičnega življenja.

E. Z.

Železarski globus

FRANCIJA — Ob sredozemski obali v kraju Fos pri Marseillu nameravajo zgraditi novo veliko železarno, ki bo največja v Franciji. Francoska vlada resno razmišlja o tem, da bi del opreme za to železarno nabavila v Sovjetski zvezi.

MADŽARSKA — V prihodnjih petih letih, od letošnjega leta dalje, bodo madžarske železarne proizvedle za 27,5 % več groblja, 28,0 % valjanih izdelkov in za 37,5 % jeklenih cevi. Leta 1970 so proizvedli v tej državi 3,1 milijona ton surovega jekla.

Samoupravni organi v preteklem tednu

27. seja odbora za življenjske pogoje in rekreacijo

Predsednik odbora za življenjske pogoje in rekreacijo Janez Kavčič je na 27. seji odbora, ki ga je sklical v četrtek, 13. maja 1971, predlagal takle dnevni red:

- predlog plana formiranja in delitev sredstev za stanovanjsko gradnjo,
- predlog razdelitve sredstev za individualno gradnjo in
- reševanje tekoče problematike in prošnji.

Predlog plana za oblikovanje in delitev sredstev za stanovanjsko gradnjo so v celoti podprli in potrdili. Ker pa se sredstva oblikujejo predvsem iz 4% stanovanjskega prispevka in bodo po predvidenih letih večji osebni dohodki od planiranih, so sklenili, da bodo ob polletnem rebalansu finančnega plana uskladili tudi plan stanovanjske gradnje z realnimi in dejanskimi razpoložljivimi sredstvi. Dogovorili so se tudi, da bodo tako povišana in izkazana sredstva namensko dodelili mlajšim strokovnim delavcem kot posojilo za oročanje pri banki, ali za nakup stanovanja, ali pa za gradnjo individualne hiše.

Obravnavali so predlog razdelitve sredstev za posojila individualnim graditeljem, vendar predloga niso potrdili. Glede na to, da so razdeljena prav vsa sredstva za tovrstno gradnjo stanovanj in bi bila pristojnost odbora za

življenjske pogoje in rekreacijo, da rešuje eventualne pritožbe na razdelitev brezpredmetna, so sklenili, da se predlog pred končno potrditvijo posreduje delovni skupnosti tovarne v javno razpravo. Hkrati s posredovanjem predloga razdelitve je treba delovni skupnosti posredovati tudi tale stališča odbora:

- vsa posojila, ki se bodo dodelila bodo zavarovana z vknjiženjem na nepremičnino in se bodo v tem smislu sklepale tudi posojilne pogodbe,
- vsi posojilojemalci za leto 1970 se bodo morali pogodbeno obvezati, da bodo izpraznili stanovanje oziroma dokončali gradnjo do 30. aprila 1972,
- posojilojemalec, ki te obveze ne bo izpolnil, bo moral plačati mesečne penale 450 din.

V nadaljevanju seje so reševali tekoče probleme in prošnje, katerih je največ za izredno plačane dopuste ali v

zvezi s stanovanjskimi problemi. Na predlog kadrovskega sektorja so odobrili, da lahko delavec koristi regres za dopust tudi, če ne izpolni pogoje, da koristi dopust strnjeno 7 oziroma 10 dni. Seveda mora v teh primerih obratovodja pismeno utemeljiti, zakaj delavec strnjene dopusta ni mogel izkoristiti.

22. seja odbora za splošne zadeve

Na 22. seji odbora za splošne zadeve, ki je bila v torek, 18. maja 1971, so obravnavali spremembe normativa v jeklovleku in v valjarnah krofilov, sprejeli so poročila o izvršenih službenih potovanjih v zamejstvo in odobrili nekaj nadaljnjih službenih potovanj, sprejeli in potrdili so organizacijski predpis o varstvu pred jonizirajočimi sevanji v železarni. Ob koncu seje so reševali še nekaj tekoče problematike in prošnji in med drugim sklenili, da se pridružijo mnenju komisije za zadeve borcev NOV, da se borci ob proslavi 30-letnice vstaje vključijo v eno od že predvidenih proslav. Za tiste borce, ki se bodo udeležili proslav v gorenjskem kotu bodo prispevali vsakemu po 50 din, tistim, ki se bodo udeležili centralne proslave v Beli Krajini pa po 80 din.

40. seja odbora za dohodek in nagrajevanje

Predsednik odbora za dohodek in nagrajevanje je sklical 40. sejo odbora v ponedeljek, 10. maja 1971 in predlagal običajni dnevni red s tem, da so obravnavali še trimesečno analizo cenikov.

Oblikovana masa osebnega dohodka je presegla planirane proporce, zato so jo izravnali za 2%. Med delovnimi enotami ni bilo potrebno usklajevanje, razen da so delovni enoti vzdrževanja odobrili povečanje mase za 73.752 din, kolikor so imeli opravljenega dela prek polnega delovnega časa in to ni zajeto v startnih osnovah. Izjemoma so jeklovleku odobrili izplačilo osebnega dohodka prek 105% in so zmanjšali vsoto obveznega odvajanja v rezervni sklad za toliko, da so dosegli poprečno mesečno izplačilo 1.400 din na zaposlenega. Takšen sklep so sprejeli zaradi žarenja odlitkov v jeklovleku, kar niso imeli v programu. Sklenili so tudi, da se pri usklajevanju osebnega dohodka med obrati upošteva predvidene popravke cenikov.

Valjarni Bela so odobrili spremembo oblikovanja osebnega dohodka tako, da so odobrili nove cene. S tem se

daj odpade vsako dodatno obračunavanje osebnega dohodka za dela izven programa, razen splošno uvedenega obračunavanja takomenovanih »zelenih ur«. Službi so naročili, da nov cenik ažurno spremlja in da napravi primerjalni obračun tudi za april.

Po analizi cenikov na podlagi trimesečnih podatkov so sklenili, da se popravijo ceniki:

- plavžur za +14%
- šamotarni za +7%
- valjarna žice za +8%
- žebljarni za +15%
- vzdrževanju za +6% in
- valjarni profilov za -15%.

Ponovno mora služba preanalizirati cenik martinarne in valjarne profilov ter upoštevati spremembo oblikovanja osebnega dohodka v valjarni Bela.

V nadaljevanju seje so sklenili, da se povečajo obračunske postavke za 30% na račun gibljivega dela in rešili še nekaj tekočih zadev.

74. seja odbora za plan in finance

Na 74. seji odbora za plan in finance, ki jo predsednik odbora sklical v četrtek, 13. maja 1971, so obravnavali uspehe proizvodnje v aprilu in uspehe proizvodnje v I. dekadi maja, ker je ena seja vmes odpadla.

Glede proizvodnje v aprilu so ugotovili, da je bila zadovoljiva, saj smo prodali in odpravili 27.319 ton blaga in za to iztržili 96.825.124 din. Lahko bi prodali še nekaj več blaga, ki smo ga sicer proizvedli, nismo pa ga odpravili zaradi sprejete politike do slabih plačnikov. Zaradi nekaterih težav pa je bila tudi proizvodnja nekoliko manjša.

V I. dekadi maja je proizvodnja nekoliko slabša kot je bilo to v prvih dekadah ostalih mesecev letošnjega leta. Poleg bolj lagodnega dela je proizvodnja slabša tudi zara-

di pomanjkanja kisika v jeklarni, zaradi remonta kiskarne, zaradi prisilne ustavitve ene peči v martinarni, zaradi uvajanja kvarto ogrodja v valjarni bluming, zaradi okvare Siemag valjčnega ogrodja v hladni valjarni, zaradi neugodnega asortimenta v žičarni in zaradi pomanjkanja surovin v elektrodnem obratu. Ker je oskrbovanje elektrodnega obrata s surovinami že postalo problem, zlasti kar se tiče uvoznih surovin, so naročili nabavni službi, da nabavlja vsaj tiste surovine, ki jih lahko dobimo na domačem tržišču.

Izmena Praprotnik na srednji progi je...

(Nadalj. s 1. strani)

sedanjem delovnem mestu še bolj vroče. Podobno kot on meni tudi varilec Niko Baloh.

Glede same ustavitve dela so bili enotni v tem, da veliko možnosti za nadaljevanje dela na težki in srednji progi ni bilo. Zaposleni so bili tudi pri demontaži naprav na težki progi in sami so ugotovili, da so bile naprave v tako slabem stanju, da je bilo res čudno, da so lahko toliko časa vzdržale. Tovariš Zupan bo razporejen na novo delovno mesto na liniji rezanja v valjarni Bela. Dejal je, da bi tudi v prihodnje želel delati po sistemu 5 + 2, ker je na voljo več prostega časa. Mnenju se pridružujejo tudi ostali.

Jože Gašperšič je bil prav tako zaposlen na težki progi vsa leta po osvoboditvi. V našem razgovoru je zlasti poudaril medsebojno pomoč pri delu, ki je bila značilna zlasti za starejše delavce, medtem ko je medsebojna pomoč in pripadnost delu ter kolektivu pri mlajših delavcih manj prisotna. Tudi on bo zaposlen na Beli.

Tovariš Baloh je bil na težki progi zaposlen kot varilec pri potisni peči III. in IV. Je precejšnja razlika med delom, ki ga je opravljal na težki progi in delom, ki ga kot varilec opravlja pri peči

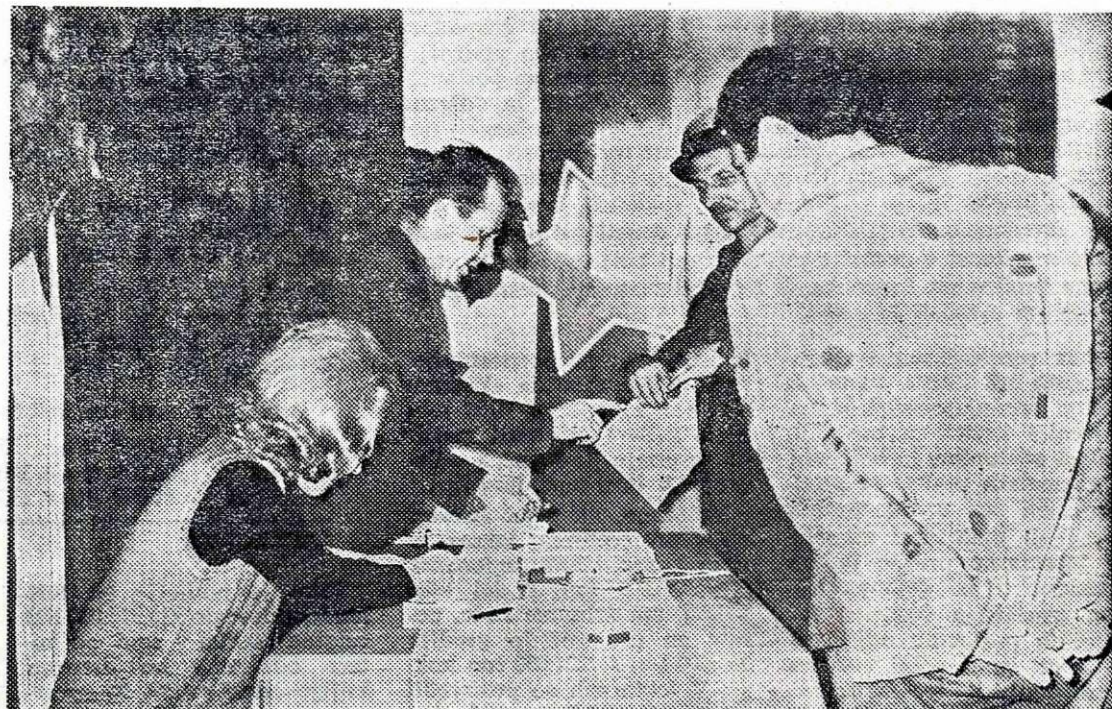
na srednji progi. Njegovo novo delovno mesto bo pri potisni peči na Beli.

Delovodja Cvetko Praprotnik, je v naši tovarni začel delati leta 1939, tik pred drugo svetovno vojno. Najprej je bil nekaj časa na lahkih progah, nato pa vsa leta do ustavitve na težki progi, kjer je bil zaposlen na vseh delovnih mestih, nazadnje pa je bil delovodja. Mesto delovodje so mu zaupali tudi na srednji progi, po opravljenem zadnjem šihu pa bo dobil novo delovno mesto v elektrodnem oddelku.

Vsa leta, ki so jih preživeli in bili skupaj na delovnih mestih na težki progi in sedaj na srednji progi, so minila v znamenju toliko potrebne medsebojne solidarnosti in pomoči. Solidarnost je bila še kako dobrodošla v zadnjih letih, ko je vedno bolj primanjkovalo delavcev, planske naloge pa je bilo treba vseeno izpolnjevati in skrbeti za čim večjo proizvodnjo.

Tovariš Praprotnik in prav tako tudi ostali trije sodelavci so na koncu razgovora izrazili željo, da bi tudi na novih delovnih mestih v valjarni Bela ter v elektrodnem oddelku naloge opravljali vestno, požrtvovalno kot doslej, pričakujejo pa, da bodo novi delovni pogoji spričo no-

vzgrajenih obratov in naprav lažji kot so bili sedanji. Spomini na težko in srednjo progo še dolgo ne bodo zbledeli, saj je bilo prelitega mnogo znoja in opravljenega težkega dela. Vse to pa jih še bolj spominja na kolektiv, ki je znal ceniti medsebojno pomoč, solidarnost in tovarništvo na delovnih mestih.

Volišče v elektrojeklarni je bilo lepo urejeno

Sestanki delovnih skupin

11. 5. — PLAVŽ — IV. IZMENA KOŽELJ — PEČI — S proizvodnjo ne morejo biti zadovoljni in so v prvih štirih mesecih letošnjega leta v precejšnjem zaostanku. Vzrokov za to je več. Najprej so omenili neustrezn vložek in pomanjkanje le-tega. Težave imajo tudi z odvozom grodlja in žlindre in bi ob večjem delu peči položaj še poslabšali. Zamujeno bodo težko nadoknadili in bo zato v prihodnjih mesecih treba storiti vse, da bi se čimbolj približali količinskemu planu. Govorili so še o slabem delu vzdrževalcev, o pomanjkljivem redu na delovnih mestih itd. Pravilnik o delovnih razmerjih v ZPSŽ niso obravnavali in ga razen dveh članov skupine tudi niso prebrali kljub večkratnemu opozorilu.

3. 4. — MARTINARNA — IV — IZMENA — BAUMAN — Proizvodnja v februarju in marcu je bila zelo dobra in je bil tudi plan dosežen. V aprilu so rezultati nekoliko slabši. Žerjavovodje so opozorili, da naj bodo bolj pozorni do morebitnih okvar na žerjavih.

Razpravljali so še o letnih dopustih ker vsako leto nastajajo problemi. Prav tako je treba izpopolniti normativ delavcev. Vse delavce so opozorili na obvezno nošenje zaščitnih čelad, poleg tega pa so še opozorili, da vinjenim delavcem ne bo dovoljen vstop v martinarno.

8. 5. — ELEKTROJEKLARNA — PANIČ — Obratovdja elektrojeklarne inž. Ravnik je prisotne seznanil z rezultati v Železarni in povedal, da so v prvem četrtnetu ugodni, skladno s tem se gibljejo tudi osebni dohodki. Tudi v elektrojeklarni so pokazatelji ugodni vendar si je treba prizadevati da bi proizvodnjo še povečali. V prihodnjih dneh pričakujejo izplačilo premij za prihranek na materialu. Razen tega so podrobneje obravnavali probleme, ki jih imajo v obratu in se zavzemali za bolj dosledno čiščenje kokil in likajev. S tem v zvezi so bili senanjeni z razporedom čiščenja in mazanja žerjavov.

Da bi zagotovili bolj varno delo predlagajo namestitve signalnih luči v ponvičnih jamah. Opraviti bo treba tudi nekatera popravila na žerjavih.

8. 5. — VALJARNA BELA — KNIFIC — BLUMING — STEKEL — Analizirali so dosežene uspehe in pregledali dobit (izplen) ter valjavske, mehanske in elektro zastoje. Dosežena je bila rekordna proizvodnja, vendar so bili osebni dohodki vseeno pod povprečjem. Tovariš Smolej meni, da kompletiranje valjev ne ustreza in je treba vzroke

za slabo delo, romboidnost ter zavaljanost iskati prav tu. Poudarja, da s takimi valji ne bo delal več, saj tudi ni dovoljeno delati izmeček. Sodelavec Zupančič omenja prihranek na porabi mazuta in predlaga postavitev kontrolnega pirometra na blumingu, da bi tako imeli pregled temperature vložka in možnost valjanja ob pravi temperaturi. Niso zadovoljni z garderobo, ki je predvidena v nekdanji asistentski pisarni, ostrih kritik pa so bile doležne tudi »malice«, ki niso več tople ampak hladne. V preteklih desetih dneh niso niti enkrat dobili tople malice. Hrana je enolična, med fiziološki pa je tudi denar, delčki opeke in tudi pogled na »cekarje« ni higieničen. Postavljenih je bilo nekaj vprašanj glede bolj varnega dela in ur za manjkajoče.

13. 5. — VALJARNA BELA — SOKLIČ — LINIJA REZANJA IN HOP — Posredovano je bilo poročilo o izpolnjevanju plana za april, ki ga na liniji rezanja zaradi prevelikih zastojev, popravil in pomanjkanja vložka niso dosegli. Člani delovne skupine so bili podrobneje seznanjeni s podatki o proizvodnji hladno oblikovanih profilov. Dosežena je bila rekordna proizvodnja v marcu, vendar osebni dohodki niso bili temu primerni. Zahtevajo enako nargajevanje kot ga imajo v ostalih oddelkih — premije na doseženo proizvodnjo. Odsotnost žerjavovodje vpliva na proizvodnjo, zahtevali pa so večjo doslednost pri signiranju kolo-barjev. Omenjali so tudi reklamacije, disciplino ter ostrejša ukrepe, ki bodo potrebni zaradi prezgodnjega odhajanja iz delovnih mest ob koncu dneve.

15. 5. — VALJARNE ŽICE — KLINAR — KNAFELJ — Obravnavali so problematiko obrata in še posebej njihove izmene. Analizirali so tudi valjavske zastoje v aprilu ter se pogovarjali o kvalitetni problematiki ter se dalj časa zadržali pri problemih valjanja patentnih žic. Razpravljali so o popravkih cenika ter o premiranju proizvodnje, kakor tudi o novih neto tarifnih postavkah, ki veljajo od 1. maja dalje. Nadalje so predlagali naj bi na zadnji steni na nekaterih mestih napravili pomična okna za zračenje, ker sedanja okna na stropu hale ne zadoščajo.

12. 5. — JAVORNIK I — PRAPROTNIK — SREDNJA PROGA — Vodja delovne skupine je posredoval informacijo obratovodstva in povedal, da je bil plan dosežen s 119,6 %, dobit (izplen) pa 92,2 odst. Zastoji so večji za 5,8 % v primerjavi z me-

secem marcem. Največ zastojev so imeli zaradi porušitve oboka v strojni peči II. Izmena Praprotnik bo prenehala z delom konec maja, delavci pa bodo nadaljevali z delom na delovnih mestih, ki so jim bila že prej odredjena. Sledila je kratka informacija o volitvah v samoupravne organe ter o izletu v Dubrovnik z letalom. Mlajšim delavcem so predlagali, naj odstopijo mesta v letalu starejšim delavcem, v kolikor bi bilo veliko prijav.

12. 5. — JAVORNIK I — ZUPAN — ADJUSTA-ŽA — Z informacijo obratovodstva ter odgovori na vprašanja postavljena na prejšnjem sestanku so bili zadovoljni, razen z odgovorom k točki št. 2. Menijo, da je zahteva rezalcev upravičena z ozirom na delovne pogoje, pa čeprav ni v skladu z normativom. Delovna skupina zahteva boljše rešitev. Vodja delovne skupine je prisotne seznanil z nalogami, ki jih čakajo v maju. Brez dobrega dela, organizacije in skupnega sodelovanja željenih uspehov ne bodo dosegli. Nekaterim posameznikom je težko zadnjih pet minut, adjusterji pa večkrat ne ločujejo dobro od slabega, kar vpliva na enotnost delovne skupine.

15. 5. — JAVORNIK I — BRIŠAR — TEHTNICA — K informaciji niso imeli pripomb. Dobili so tudi kratko posajnilo glede volitev novih samoupravnih organov. Ugotavljajo, da so gredice v Ø 55 iz valjane žice neustrezno naložene in sicer po več kvalitet skupaj. Opozarjajo na rešitev tega problema, da ne bi prišlo do nepotrebnih zamešnjav materiala. Tudi razkladanje kamionov bi bilo hitrejše. Podesti na magnetnem žerjavu so v slabem stanju, tako da je varnost ogrožena. Streha na 5-tonskem žerjavu — maček, še vedno ni popravljena, čeprav so na popravilo opozorili že na sestanku v januarju in februarju.

11. 5. — JAVORNIK I — BENEDIČIČ — K informaciji za april niso imeli pripomb. Glede delovne discipline so bili informirani, da morajo v maju poleg materiala namenjenega za jeklovlek izdelati tudi 1000 ton za prodajo za Verigo Lesce. Za izpolnitev te naloge se bodo morali zavzeti vsi zaposleni v adjustaži. Dosledno bo treba izkoristiti delovni čas, adjusterji pa vestno opraviti delo, da ne bo reklamacij. Analizirali so še poškodbo sodelavca Jožeta Borse. Poudarjeno je bilo, da nihče od vodij grup v oddelku ne sme samovoljno razporejati delavcev brez vednosti delovodje. Seznanjeni so bili še s potekom in načinom volitev novih samoupravnih organov.

10. 5. — STROJNE DELAVNICE — PRIPRAVA DELA — GEORGIJ — Na sestanku je bil prisoten tudi obratovodja inž. Soklič, iz TSV pa tovariš Pohar in Baloh. Sestanek so v celoti namenili sodelovanju priprave dela s TSV. Nanizali so celo vrsto problemov, ki jih bo treba rešiti ob skupnem sodelovanju s tehničnimi službami strojnega vzdrževanja. Največ so govorili o naročilih, načrtih ter sprejeli ustrezne sklepe.

Kaj nam prinese takojšnja izraba ekonomike v jeklarstvu

Veliko razpravljamo o izboljšanju in poslabšanju gospodarjenju Železarne, vendar se mi zdi, da so bistvena področja ekonomike še zanemarjena. Tu mislim predvsem na poslovne odločitve o stvarih kot so investicije v daljšem in dolgem časovnem razdobju, vpliv marketing analize na dejansko postavitev proizvodnega programa Železarne ter donostnost podjetja v celoti glede na finančne propozicije dobre prakse. Namen članka je, da se bomo dobro razumeli, opredelili stališče ekonomista do teh problemov ter drugič primerjati jese-niško miselnost v praksi s pridobitvami bolj uspešne in strokovne prakse na Japonskem, Zahodni Nemčiji, Avstraliji in Združenih državah Amerike.

Član republiškega izvršnega sveta inž. Zupan se je ob razlagi srednjeročnega plana Slovenije zavzel za uvajanje dobrih postopkov in odločanj iz inozemske prakse in predvsem, na nas strokovnjakov z več ali manj leti domače ali inozemske prakse je, da preidemo tu na dejanja. Naloga uspešnega vodenja in uspešnih poslovnih odločitev je, imeti pred očmi celotno sliko podjetja ter uspešno organizirati vse sektorje, da dosežemo cilje poslovne od-

ločitve. Prav na poenostavljenem primeru se da ekonomsko (in to zadeva tudi tehnični kader) prikazati različne rezultate poslovnega odločanja v črni metalurgiji.

Vzemimo, da neka železarna s proizvodnimi izkoriščnimi kapacitetami: aglomeracija 150.000 ton, rudni vsip 700.000 ton železove rude, porabi za proizvodnjo grodlja 280.000 ton še 221.000 ton koks. V jeklarnah so proizvedli 400.000 ton jekla in prehodne kapacitet so bluming 320.000

ton, štekel 139.500, valjarna žice 136.000, ki pošilja žičarni, da proizvede 106.000 ton, določene slabe kvalitete pa dosepejo v žebljarno ob znatno zmanjšani ceni škarta — vlož-

grodlj 550 N din/t LC
jeklarne 150 N din/t LC
bluming 1.100 N din/t LC

štekel 1300 N din/t LC
valjarna žice 1380 N din/t LC
žičarna 1600 N din/t LC
žebljarna 1250 N din/t LC

Razlika v ceni za celotno železarno:

štekel 139.500 ton × 550 = 76.725.000 ND
žičarna 106.000 ton × 1100 = 116.600.000 ND
žebljarna 11.000 ton × 1550 = 17.060.000 ND

ŽELEZARNA 210.375.000 ND

Tako je podjetje po tem modelu doseglo 210.375.000 ND celotne razlike v ceni, od katere odbijemo po ustrezni knjigovodski praksi še upravno-prodajno režijo v znesku 60.375.000 ND in prikažemo

ka, ki naredi 11.000 ton izdelkov.

Če postavimo šolske ocene modela opazovanja kot merila vrednosti, bi predpostavili recimo:

koks 2000 N din/t/
Razlika v ceni:
550 N din/t
PC 1850
1100 N din/t
PC 2700
1550 N din/t
PC 2800

tako poslovni rezultat 150 milijonov ND čistega dohodka v letu dni. To je pri 7.000 zaposlenih in 400.000 tonah surovega jekla dobro gospodarjenje. Vodstvo tovarne ima po predlogu tehničnih, ko-

mercialnih in ekonomskih strokovnjakov izbiro v investicijskih odločitvah:

A) Postavitev nove aglomeracije in plavža.

B) Postavitev nove hladne valjarne.

C) Sprememba asortimenta pri nespremenjeni tehnologiji.

Kako si poslovno razlagamo odločitve?

A. Postavitev novega plavža in aglomeracije cenimo na 230 oz. 120 milijonov ND in bi jo radi izgradili v obdobju štirih let. Proizvedli bi 180.000 ton grodlja, ki bi bil zaradi boljše aglomerirane rude in nove plavžne tehnike cenejši za 50 ND po toni. Enako bi bil grodlj na starih plavžih zaradi vpliva aglomerirane rude 10 ND/t cenejši. Tehnološko nam dopuščajo kapacitete jeklarn, da predelamo grodlj v jeklo do količine 650.000 ton, kar pomeni 250.000 ton več vložka za blu-

ming, kar bi po računih prineslo 80 % izkoriščenost te naprave in 200.000 ton slabov, ki pa jih v tej varianti moramo dobaviti tuji žele-

180.000 × 50 za novi plavž	9 milijonov ND
280.000 × 10 za stare plavže	2,8 milijonov ND
200.000 × 150 za jeklarne in bluming	30 milijonov ND
ŽELEZARNA	41,8 milijonov ND

Po bančnih propozicijah dobrega gospodarjenja računamo na investicije 20 % donosnosti, kar znaša za varianto A:

20 % od 350 milijonov ND = 70 milijonov ND

Razlika v donosnosti je tu — 28,2 milijona ND letno in če izračunamo, da bi po dobrih štirih letih šli verjetno v izgradnjo hladne valjarne, bi tako prepustili 112,8 milijonov izgube slabi poslovni odločitvi. Tega si v modernem tržnem gospodarstvu na zahodu ne more privoščiti nobeno podjetje.

Ker je finančni delež investicij za aglomeracijo 30 %, nam prinese ta investicija ob pocenitvi grodja le 4,6 milijonov ND, banka pa predvideva 20 % donosnost na 120 milijonov vloženih sredstev, kolikor nas objekt stane. S

LC izdelkov iz štekel vložka	1.550 ND PC 2350	razlika 800 ND
LC izdelkov iz vložka izven ŽJ	1620 ND PC 2350	razlika 730 ND

Cisti dohodek se giblje takole:
29.000 ton × 800 ND = 73.60 milijonov ND
46.000 ton × 730 ND = 33.58 milijonov ND

ŽELEZARNA dodatno 107.18 milijonov ND

Primerjava donosnosti paje:

20 % na 450 milijonov ND = 90 milijonov ND
dosežena donosnost izdelkov = 107.18 milijonov ND
Pozitivna razlika investicije = +17.18 milijonov ND

Donosnost hladne valjarne se giblje v okvirih dobre finančne in podjetniške prakse. Na daljši rok, ko bi vključili še recimo I. fazo topilnic z aglomeracijo in bi izkori-

180.000 ton × 50 ND za novi plavž	= 9 milijonov ND
280.000 ton × 10 ND za obstoječe plavže	= 2,8 milijonov
plavži — pocenitev	11,80 milijonov ND
hladna valjarne + jeklarne	147,20 milijonov ND
celotna donosnost vseh investicij	159,0 milijonov ND

Tako pa bi železarna po 7—8 letih dosegla 159 milijonov ND donosnosti, nasproti 160 milijonov, ki jo določa finančna praksa pri 20 % na 800 milijonov ND investicij. To bi bil uspešen nastop te železarne v gospodarstvu dežele.

Prav primer B variante nam predloči jedro problema tudi za železarno Jesenice in ravno tu je velika priložnost sodelovanja tehnikov z ekonomisti. Iz prikaza investicijske donosnosti je razvidno, da železarne rešuje predvsem finalizacija programa, kjer konkretno vrednost 350 milijonov ND za talilnice veže takojšnjih 450 milijonov za hladno valjarno, če hočemo biti rentabilni kot celota — železarna. Čas za izgradnjo teh objektov, ki znaša praktično 7—8 let, pa terja še eno, verjetno najtežjo zade-

zarni in zaslužimo tu 150 ND na tono. Finančni efekt po preteku peth let, to je po prvem letu obratovanja z aktiviranimi kapacitetami je:

9 milijonov ND
2,8 milijonov ND
30 milijonov ND
41,8 milijonov ND

prihrankom aglomeracije si v tem modelu železarne niti ne poplačamo vseh bančnih obresti in smo že tu nelikvidni.

Prav zaradi tega, da je črna metalurgija kapitalno intenzivna, je važno, kako dolgo in v kateri fazi tehnološkega procesa se nahajajo investicije. V varianti A se je vodstvo železarne odločilo za razdobje rentabilnosti v osmih letih, ker šele takrat bi fond jekla finalizirali v podjetju samem in šele takrat bi dosegli ali presegli 20 % donosnosti na vloženi denar.

B. Po drugi varianti se je vodstvo odločilo za izgradnjo nove hladne valjarne v vrednosti 450 milijonov ND. Izgradili bi jo po dveh letih, zato bi bil vložek iz šteklja v višini 100.000 ton, 50.000 ton pa bi nakupili izven železarne.

stili polno vse kapacitete s hladno valjarno pri 200.000 tonah, ves drugi asortiment bi bil nespremenjen, bi železarna po sedmih letih dosegla:

vo. Vse te izdelke mora komercialna uspešno prodati na tržišču, kar terja visoko dognane količine odvzema prihodnjih kupcev in moč naše konkurence ter uvoza. V sedmih letih je zasedenost tržišča težko ugotovljiva neznanka, ki bi jo le postopoma določili.

C. Vodstvo železarne ekonomskega modela se je odločilo, da gre del valjanca v valjarno žice, namesto na štekel. Tako ob nespremenjenih 320.000 tonah bluminga porazdelimo: 91.400 ton izdela štekel in 183.000 valjarna žice, nato pa 143.000 ton žičar na ter 15.000 ton žebeljarna.

Vse lastne in prodajne cene so nespremenjene po spredaj navedenem modelu.

Vrednost razlike v ceni za to spremembo v asortimentu je:

štekel	50.27 milij. ND
žičarna	157.30 milij. ND
žebeljarna	23.25 milij. ND
	230.820 milij. ND
UP režija	60.375 milij. ND
čisti doh.	170.445 milij. ND

Primerjava obeh donosnosti pa kaže naslednjo sliko:

po novem načinu čisti dohodek 170.445.000 ND

po obstoječih razmerah čisti dohodek 150.000.000 ND

boljša donosnost po novem 20.445.000 ND

Donosnost se je izboljšala za 20.445.000 ND oziroma za 13,6 % samo z odločitvijo vodstva, da gredo v ustreznejši asortiment glede na doseženo razliko med prodajnimi in lastnimi cenami izdelkov. V gospodarjenju jeseniške železarne prehajamo v primerih težke in srednjih prog predvsem, do takih odločitev, žal pa prepuščamo vložek jeklovleka zunanjim dobaviteljem, kar ni posrečena rešitev že zaradi zastojev v dobavah ter morebitno višjih cenah za slabši vložek od domačega.

Na tem šolskem modelu ekonomike investiranja, ki ga, če bi poznali prave kalkulacijske številke za proizvodne stroške in prodajne cene, lahko primerjamo z našo prakso na Jesenicah. Povedal nam bo, kje in kako lahko škoduje nezdrava miselnost vodilnega osebja, če so v vprašanju globalne odločitve investicij v objekte, ki se grade po več let. Hkrati je to prispevek k sprejemanju tehnike odločanja pri srednjeročnem gospodarskem programiranju Slovenije.

Črna metalurgija je kapitalno intenzivna industrija, vendar spoštovanje pravil donosnosti (rentabilnosti) bo podjetju prineslo stabilno prihodnost. Rentabilnost investicij pa pogojujeta finančna in komercialna vidika, ker tehnična izvedba del ter proizvodnja je za tradicijske Jesenice manj dvomljiva. Rentabilnost investicij pa bi nam prinesla tudi več osebne odgovornosti posameznikov ter kolektivu večji dohodek.

dípl. oec. Jaka Mavsar
SEP

Železarski globus

JAPONSKA — Japonske železarne uvažajo vedno večje količine premoga za koksiranje tudi iz Sovjetske zveze. V letošnjem letu so sklenili pogodbo s pristojnimi sovjetskimi organi za uvoz 3,1 milij. ton tega premoga iz Kuznetskega bazena.

ZAHODNA NEMCIJA — Zahodnonemška železarna Klöckner je naročila pri Kruppu za železarno v Bremen nov plavž. Ta bo drugi največji v Evropi. Imel bo premer talilnika 12 m, koristno prostornino 2600 m³ in bo proizvajal 7000 ton grodja na dan.

(3) O vodikovi bombi

O učinku druge vodikove bombe navajajo le bolj ali manj neuradne podatke, na primer, da je povzročila popolno razdejanje na prostoru s polmerom 9,5 km. Zračni pritisk so čutili 280 km daleč, vidni oblak eksplozije pa je bil visok okoli 27 km in je meril počez 45 km. V razdalji 110 do 140 km od središča eksplozije je začel padati tri minute po eksploziji na čoln japonskih ribičev droben prah, podoben razpršenemu smuku, dejansko radioaktivni prah. Po raziskavi tega prahu so japonski strokovnjaki ugotovili, da vsebuje delce plutonija, različne produkte razpadlega plutonija ter sorazmerno večje količine radioaktivnega kalcija in ogljika v obliki apnenca (kalcijevega karbonata). Eksplozija vodikove bombe je velikanski vir nevtronov, ki nastanejo v trenutku ne le z eksplozijo atomske bombe, marveč tudi iz reakcije združitve. Inducirana aktivnost, t. j. proizvedeni umetni radioaktivni izotopi iz elementov v sestavi zemeljske skorje in drugih predmetov so mnogo pomembnejši sestavni del radiološkega učinka, kot pri atomski bombi.

Slavko Tarman

(1) Narava je kruta, kadar se maščuje

»Posebno pomembno je razvijanje znanstveno raziskovalnega dela pri nadaljnjem oblikovanju koncepcije splošne ljudske obrambe. Znanstveno raziskovalno delo postaja izredno pomembno za usmerjanje, razvijanje in izpopolnjevanje borbenih sredstev in opreme, ki optimalno ustrezajo našim, jugoslovanskim pogojem. Pri tem je nujno zagotoviti povezavo znanstvenega dela v družbi in v oboroženih silah, da bi racionalno vpregli v odpor vse zmogljivosti naše dežele.

Živimo v svetu, v katerem je še zmeraj neznano, kaj se bo zgodilo jutri. Živimo torej v času, ko obstoji mnogo žarišč spopadov vojn, kjer se ne preliva samo kri vojakov, temveč tudi otrok, žensk in starcev.

Teptajo in morijo civilno prebivalstvo, na ljudi streljajo s topovi, kakor da je svet ponorel. Skratka, živimo v obdobju, ko moramo biti vsak hip pripravljeni in sposobni braniti našo državo in naš socialistični samoupravi sistem.

Na bližnjem vzhodu, torej zelo blizu nas, imamo danes zelo težaven položaj. Že jutri ali v zelo kratkem času lahko izbruhne nov spopad. Kako daleč bi segel in kaj bi vse zajel, tega danes ne more nihče reči. Ravno tako tudi na Daljnem vzhodu, kjer ljudje krvavijo že petnajst in več let, medtem pa trdovratno branijo svoje ozemlje. To pomeni, da ne moremo biti mirni, da ne moremo mirno spati. Niti ne moremo delati, ne da bi imeli pred očmi možnost, da bi tudi nas potegnili v ta vrtinec.

So ljudje, ki danes vzdigujejo glave in hočejo ponovno zastrupiti naše življenje, spodkopavati bratstvo in enotnost, sejati razdor med naše narode. Posamezniki in skupnice, ki se pojavljajo v naši državi poskušajo uspavati naše napore pri obrambi dežele. Vendar nameni teh ljudi, ne bodo obrodili sadu.

Želim vam, da nadaljujete svoje delo in izpopolnjujete svojo vojno tehniko. Vem, da nimate vsega, kar bi potrebovali. Naša skupnost si bo prizadevala, da vam bo omogočila dobiti takšno oborožitev, kakršno zahtevata sodobna vojna tehnika in znanost.

(GOVOR PREDSEDNIKA TITA OB PODELITVI VOJNIH ZASTAV BRIGADAM TERITORIALNE OBRAMBE, ZENICA 5. APRILA 1971)

Dognanja, ki so bila dosežena v dosedanjem raziskovanju množične katastrofe v SKOPJU 26. VII. 1963, sem upošteval toliko, kolikor so mi bila potrebna. Pri tem sem koristil vse razpoložljive vire in posamezna strokovna priporočila o hitri zdravstveni intervenciji pri delu v množičnih naravnih nesrečah.

To je z ene strani omogočilo dopolnitve, a je z druge deloma povzročilo tudi razlike nasproti razlagam, kakor so formulirane v raznih prispevkih. Zaostrijo je tudi pogled v nekatere potankosti bodoče zdravstvene intervencije pri množičnih naravnih nesrečah.

S tem sem imel pred seboj celotno faktografsko gradivo, ki mi je odpiralo široke možnosti za primerjavo in nakazovanje obstoječe problematike. Vodila me je težnja, da bi na osnovi najnovejših virov in izjav očitvidcev ter lastnega razmišljanja, podal strnjeno podobo SKOPJA pred, med in po katastrofalnem potresu.

»Februarja ali marca 1942 je prišel na Jesenice Stankov bratranec Pavle Sekardi. S seboj je pripeljal tudi svoje dekle Ivanko. 'Teta, ali sem lahko nekaj dni pri vas?' je vprašal Sekardijevo mamo. Mama je menila, da bosta ostala v hiši samo nekaj dni. Bilo pa je drugače. Pavletu se ni nikamor več mudilo. Bil je postopač in delomrnez. Teto je vedno silil, naj mu da Stankovo sliko. Verjetno jo je potreboval za gestapo. Ljudje so ga videli, da je govoril z jeseniškim županom Lukmanom. Govorili so, da hodi v Stanovnikovo vilo, kjer je bil sedež jeseniškega gestapa. Govoricam nismo verjeli, preveč zaupljivi do njega pa nismo bili več. Čudili smo se, da je imel Pavle vedno dovolj denarja, čeprav ni nikjer delal. Da je delal pri železnici na Jesenicah, je

bila samo kamuflaža za umazano delo. Žal smo to prepozno spoznali.

Stanko se je kot partizan večkrat oglasil doma. Kadar koli je prišel, nikdar ni spal doma. Spat je hodil k Rovanomemu Francu Podmežaklju (Franc zdaj živi na Lipcah), ali pa je odšel v gozd nad hišo. Sekardijeva hiša leži pri strelišču blizu hokejskega igrišča Podmežakljo. Zvečer sem Stanka vedno spremljala, ko je odhajal spat v gozd ali k Rovanu, da ne bi bil sumljiv. Saj veste, fant z dekletom, to je manj sumljivo. Pavle je bil zelo jezen, ker Stanko nikoli ni spal doma. Vedno mi je grozil: 'Jaz te bom ubil, če ga dobijo.' To pa samo zato, da bi pripravil bratranca do tega, da bi spal doma. Pavleta je jezilo, ker ni vedel, kam hodi Stanko spat.

Rojstna hiša Staneta Sekardija, kjer se je odigrala tragedija

Spomini iz NOB

2

Nekoč je mati sina opozorila: 'Stanko, ne zaupaj bratrancu. Preveč sprašuje po tebi, hoče tvojo sliko, videli so ga govoriti z Lukmanom, pa preveč denarja ima.' Stanko je le zamahnil z roko, češ, ženske govorice.

Sedmega aprila je Stanko spet prišel domov. Stankova mama je kmalu po njegovem prihodu odšla k hčerki Ivanki, poročeni v Gorjah. Takrat je bilo težko za živila, zato je mati odšla po hrano za sina.

V hiši smo ostali Stanko, Pavle in njegovo dekle Ivanka. Pavle je Stanka prepričal, naj ostane to noč doma, da mu bo on v drvarnici izkopal takšen bunker, da bo v njem čisto varen. Po daljšem obotavljanju je Stanko privolil. Pavle je v drvarnici izkopal meter globoko jamo, prst pa je premetal čez visok zid, da sosedje ne bi česa opazili.

Medtem sva bila s Stankom v kuhinji. Spominjam se, da

Skrivnostna smrt Staneta Sekardija

Odlomek iz knjige Jožeta Vidica **BEG Z MORIŠČA**, ki je dobila letošnjo Kajuhovo nagrado

se je pogledal v ogledalo in dejal: 'Lep fant si, toda kmalu ti bo iz nosa rastel regrat.' Še slutil ni, da bo čez nekaj ur že mrtev.

Preden je šel v bunker, si je sezul čevlje in jih dal sušit pod štedilnik. Glavo si je pokril z rdečo ruto, v rokah pa je imel laterno in pištolo. V jamo smo položili pernico ter mu uredili ležišče. Ko se je Stanko vlegel, smo na jamo položili ploho, nanj pa naložili več metrskih polen. Jame sploh ni bilo videti, toda storili smo veliko neumnost. Če bi nas drugi dan vse aretirali, Stanko sploh sam ne bi mogel več iz jame. Umrl bi od lakote in žeje. Le Pavle je vedel, kaj dela. Danes je očitno, da so gestapovci želeli Stanka dobiti živega v roke. Tisto noč sta v Sekardijevi hiši spala samo Pavle in Ivanka ter Stanko v bunkerju. Odšla sem spat domov...

Sekardijeva mama je bila tisto noč v Gorjah. Ivanka Mandelj, Stankova sestra, se spominja, da ji je mama potožila, da doma ni več gospodar. Pavel in Ivanka sta postala v hiši ohola in oblastna. »Skrbi me, kako je doma,« je dejala mama hčerki Ivanki. S prvim jutranjim vlakom se je vrnila na Jesenice. Brž ko je stopila skozi vrata domače hiše, že so jo znotraj skriti gestapovci zagrabili in aretirali. Odpeljali so jo v zapore h Kovaču, to je v stavbo nasproti uprave železarne. Mati ni vedela, kaj se je ponoči zgodilo. Še manj pa, da je Stanko v sobi ležal mrtev. Tudi Zoro so tistega jutra aretirali.

Kako so se tragični dogodki razvijali, nam bo spet spregovorilo Stankovo dekle Marija:

»Tistikrat sem se učila šivati pri Markizetijevih na Jesenicah. Zjutraj pa sem spo-

tomašala, kardih str na k strel ni v. Ljud da jil tis doma zmiš le: Ska niso saj na meta elo sl Če strelja strel na Pe vo de, ki gozde pa pote Stanko bunk. No smerustiti. tro m šla sem po rob Sekardi hi drvar me bokor srce. razma, na pa p krvi. so v do h trkaln, a r sil. Ska se ta, so b. Predvarnic koviji. Le prine ko pa pod ilniko vse gledal: kardhiši ci, v pa je mrti. Tudi i so zapeljal je praji več ima gi dar govoro zve: Nemo tore čakahiši tizani naj Stan da bi nila to. N zana bilo,

Mitja Košir

(1)

ŠPIK

Došlo je že od takrat, ko mi je »Šrauf« prvič rekel, da bi bilo dobro poizkusiti pozimi v Špiku. Ker smo takrat že imeli za seboj nekaj kvalitetnih zimskih vzponov, se nam je načrt zdel uresničljiv. Minilo je poletje in prišla je zima. Veliko smo govorili in pripravljali opremo, vendar vreme ni dovolilo niti najmanjšega poizkusa. Vse se je vedno končalo že v šraufovem stanovanju, ali pa pozneje na Vršiču, včasih pa tudi v Tamarju. Splezali smo nekaj lažjih smeri, potem pa je v deželo pokukala pomlad in dnevi na koledarju niso več sodili v zimsko sezono. Pospravili smo plezalno ropotijo in se predali užitkom pomladanskega smučanja v gorah. Poleti smo vsi resni kandidati za Špik odšli preizkušat svoje alpinistične sposobnosti daleč v gore Hindukuša, od koder smo se vrnili z lepimi uspehi in z eno veliko željo, splezati kaj lepega, velikega pri nas doma. Saj tudi naši hribi nekaj veljajo. Ne da bi kdo izgovoril ime gore, smo že vedeli kam bomo šli, v Špik seveda.

Jesen je minila v znamenju raznih proslavljanj, vendar nismo pozabili na našo steno.

Kadar smo se vozili skozi Martuljk, smo viseli na oknih avtomobilov in zijali tja gor, kjer se je v modro jesensko nebo ostro črtala Špikova čudovito lepa piramida. Vedno nam je srce začelo močnejše utripati, vsi pa smo se trudili, da bi ves strah pred ogromno severno steno skrili pred prijatelji.

S Šraufom sva neko lepo oktobersko nedeljo izkoristila za temeljit ogled stene. Zgodaj zjutraj, ko je bila še tema sva že rogovili pod Srcem, prvi rahel jutranji svit pa naju je našel že visoko v Špikovem grabnu, od koder sva se potem po krušljivi grapi povzpela na Orlovo glavo. Vsa ogromna severna stena se nama je sedaj odkrivala v vsej svoji mogočnosti. Previsne zajede, ostri robovi in navpični kamini, vse to že poleti predstavlja trd oreh, pozimi pa neresljivo uganko. Lenarila sva na toplem soncu in delala načrte za zimo, ko bomo samo nekaj 10 m od tu v strupeno mrzli senci bili boj za goro. V mislih sva že sestavljala dolge spiske opreme, ki bo potrebna, zaloge hrane, ki bo morala biti pravilno izbrana in še mnogo drugih drobnih

stvari, ki jih bomo rabili. Še bi ležala na mehki travici med zadnjimi, že napol ovelimi planikami, a sva morala naprej, saj sva nameravala v dolino prek Špikovega vrha. Hitro sva sestopila v škrbino, od koder se v enem samem navpičnem skoku dvigne v nebo severo vzhodni steber. Po njem so Čehi speljali smer, ki sodi med najtežje v Julijcih. Po ozki polici sva priplezala do vzhodja strme zajede, po kateri vodi Krušiceva smer. Najtežje odstavke sva nameravala opremiti s klini, ki nam bodo prišli prav pozimi. Preklensko mrz je že bilo v tem poznem jesenskem času v senci. Zato sva pohitela, saj se nisva nameravala hladiti v tej steni, ki je bila že narahlo zasnežena. Zima je že stegovala svoje ledene roke po pokrajini, še malo in odela bo gore v belo ogrinjalo in jih za dolgo naredila nepristopne. Že prvi metri zajede so nama pokazali zobe. Telo, ki že dalj časa ni premagovalo ekstremnih težav v skali, se je kar nekam upiralo opornim počem. Tam, v Hindukuških gorah, so bile težave povsem drugačnega značaja. Vendar je bila uvodna kriza kmalu

za nama in plezanje nama je šlo od raztežaja do raztežaja bolje. Pridno sva zabijala klinke na izpostavljenih mestih in si vroče želela, da pozimi ne bi bili pod snegom. Ko se je sonce pomaknilo že daleč na zahod, sva po drnastem pobočju priplezala na vrh Špika in najinim očem se je ponudil čudovit prizor. Vse naokrog prelepi, znani vrhovi, obsijani od večernega sonca. Vsak od njih je za naju eden od premnogih lepih spominov. Kolikokrat smo daleč od doma sanjali o taki urici nekje v naših gorah in sedaj so se nama te želje uresničile. Iz nedosegljivih daljav, ovitih v tančico najiskrenejšega hotenja so postale otipljivo srečno doživetje. Počasi sva tistega večera sestopala v Krnico. Šrauf je takoj odšel domov, meni pa je lunina svetloba kazala pot na Vršič, kamor me je vlekl srce. Dan se je poslovil, in nad gorami, ki so bile kot srebrni gradovi, je ležala mirna jesenska noč.

Še nekajkrat smo šli v goste k Špiku. Pod 'Srce' smo nosili opremo in hrano in si ogledovali snežne razmere v steni. Končno pa je prišel februar z daljšim obdobjem lepega vremena. Takrat pa je šlo zares. Boro in Den sta že en dan pred nami odšvigala v Martuljk, mi pa smo doma urejevali še zadnje malenkosti. Vreme je bilo, kot od boga poslano, trije kandidati za Špik pa vsi na trnjih. Napoved je obetala vse najboljše in tistega popoldneva sva

z Marjanom težko obložena hitela po gazi pod Srce. Šrauf je bil še nekje v Ljubljani in se je pojavil pod steno šele zvečer. Bivak smo si pripravili v napol dograjeni koči martuljskih alpinistov in se seveda cel večer nalagali s kalorijami. V steni za vse to ne bo dovolj časa. Visoko nekje nad nami pa sta Boro in Den tulila najlepše pesmi, ce, kar jih znata. Resnično, razpoloženje je bilo na najvišji ravni in obnašali smo se, kot bi bilo 900 m stene nad nami samo še gola formalnost. Ko smo se končno zavili v spalne vreče in zaspali in ko sta tudi prijatelja v steni utihnila, je v tem lepem kotičku med stenami zavladal mir in nič več ni pričalo o prisotnosti ljudi. Zbudilo me je silno prekljanje Šrauf je vadil svojo čudovito izpolnjeno znanje srbohrvaščine, ki jo je študiral v eni od številnih vojašnic pri Pulju in oznanjal, da smo zaviti v gosto meglo. Res se je naše obzorje skrcilo na nekaj metrov, vendar smo pomirjeni ugotovili, da to ni nobeno resno poslabšanje vremena, saj se je včasih skozi meglo nad nami prikazalo modro nebo.

Torej pot pod noge. Hitro smo še enkrat pregledali opremo in zavihteli težke nahrbtnike na rame. Le kako bomo s temi omarami na hrbtu plezali, ko pa smo še hodili le s težavo. Počasi smo po dobrem snegu pridobivali na višini in megleni

Pogovor doli

zastor koli n bolj rel, dok popolna izg nad smo s gledal podro Tam ne za t

tomažala, da so pri Sekardijah streljali. Kdo je na k streljal, tega nihče ni vedel. Ljudje niso vedeli, da je tisto noč Stanko doma zmišljala sem takole: Stanko niso mogli odkriti, saj se na skrivališče nametalo skladovalnico drv. Če streljali, so verjetno streljali na Pavleta in njegovo de, ki sta zbežala v gozde, pa so ju aretirali, potem Stanko ne more iz bunka. Notri pa ga ne smemo pustiti. Zato tisto jutro ni šla šivat. Previdno sem po robu gozda bližala Sekardiji hiši. Pogled na drvarje me je presunil globoko srce. Drva so bila razmetana, na ležišču v jami pa po krvi. Krvavi sledovi so vodili do hišnih vrat. Potrkalam, a nihče se ni oglašil. Sela sem odpreti vrata, a so bila zaklenjena. Pred vratarico so bili Stankovi prijatelji. Le kdo jih je tja prinesel, ko pa so bili zvečer pod hišnikom? Ko sem si vse ogledala, so bili v Sekardiji hiši skriti gestapovci, v hiši pa je ležal moj fant mrtev. Tudi mamu in Zoro so žepeljali. Stanko nam je pravi večer povedal, da ima tisti dan popoldne dogovor zvezu s partizani. Nemore torej to vedeli in čakali hiši na tistega partizana, naj bi prišel po Stanko, da bi se skupaj vrnila v domovino. Na srečo partizani niso bili, ker je najbrž

slišal o nočnem streljanju. Tistega dne so aretirali tudi Draga Ciha in Edija Sušca, ki je umrl v Dachau; oba sta sodelovala s Stankom.

Ob enajstih zvečer so me aretirali. Na zaslišanju mi je Druschke dejal: 'Tako mlada si, še veliko življenja je pred teboj, pa si v bandita zaljubljena.' Molčala sem. 'Stanko je živ,' je nadaljeval Druschke, 'povedal je, da si ga ti nagovorila za odhod k banditom. Kaj praviš na to?'

'Soočite me z njim, če je živ?' sem dejala, ker nisem verjela, da je živ. Vse preveč krvi je bilo okrog hiše. Zanimivo je, da me Druschke sploh ni vprašal, kdo je izkopal bunker. To bi bilo za preiskovalce najpomembnejše. Očitno gestapovca to ni zanimalo, ker mu je Pavle preveč dobro povedal. Za čudo pa me je vprašal, če sem prejšnji dan Stanku prišla gumb na suknjič. Tudi to je vedel, da sem mu prinesla cigarete. Da sem Stanku šivala gumb, sta vedela samo Ivanka in Pavle. Takoj sem vedela, odkod je brezdelnež Pavle dobival toliko denarja.

Sekardijevo mamu so v zaporu hudo topli. Bili sva zaprti vsaka v svoji celici. Pravzaprav prvi dan nisem vedela, da smo v zaporu Sekardijeve mama, Zora, Pavle in Ivanka.

NAŠI VZORNIKI NAŠI VZORNIKI NAŠI

PROF. INŽ. CIRIL REKAR — KONSTRUKTOR PRVE SONČNE PEČI NA BALKANU

»Sončna peč v Piranu (Slovenija), ki so jo zgradili letos po zamisli inž. prof. Rekarja — spada v vrsto prvih tovrstnih sončnih peči v Evropi. Pri tem prednjačijo samo Francozi, kjer je prof. Trombé v Pirinejih postavil eno prvih sončnih peči na svetu. Skupina slovenskih tehničnih strokovnjakov pod vodstvom prof. inž. Rekarja — se je tako uvrstila med pionirje razmeroma nove tehnične panoge v Evropi. Le redki tehnični strokovnjaki v svetu se bavijo s konstrukcijo sončnih peči. Zato je tembolj pozdraviti originalno konstrukcijsko rešitev prof. inž. Rekarja, ki ima za cilj predvsem iskanje možnosti praktičnega izkoriščanja sončnega sevanja. Prof. inž. Rekarju je šlo pri projektu za kaj več, kot le za osnovno raziskovalno težnjo, ki hoče znanosti in tehniki utreti nove poti. Avtor si je že od vsega začetka zavedal, da si od »ukročenega Sonca« gospodarska panoga lahko dosti obeta, saj prav sončna peč omogoča dosego zelo visokih temperatur — pri kemično sila čistih pogojih. To pa je za metalurške raziskave odločilnega pomena. Prof. Rekarjeva sončna peč v Piranu pomeni novo poglavje v tehniki izkoriščanja sončne energije na Slovenskem.

Sonce v rokah znanstvenikov — odpira nova pota proučevanja uporabnih možnosti izkoriščanja sončne energije. Kako ogromnega pomena je sončna energija za industrijsko in tehnično rast dežele, nam v jeziku ekonomike govorijo naslednji podatki:

Francija meri okrog 550.000 km² in prejme letno približno 700.000 trilijonov kalorij sončne toplote. Za tolikšno množino toplotne energije v ekvivalentu, bi porabili v Franciji 1000 milijard ton premoga. Jugoslavija je za polovico manjša od Francije in prejme letno sončne energije za 50 milijard ton premoga.

Čeprav je dr. Rekarjeva sončna peč laboratorijski agregat, nam že v zasnovi nakazuje rešitev industrijskega izkoriščanja sončne energije. Prav v tem je tudi zasluga konstruktorja prof. inž. Rekarja, ki se je brez sleherne tradicije lotil gradnje tako zahtevnega projekta — ter projekt tudi takoj vključil v praktično delo.

(Österreichisches Industrie und Forschungsblatt
No 9, p. p. 700 — Wien 1960)

45 USTVARJALNIH LET POSVEČENIH ŽELEZARSTVU NA SLOVENSKEM

— Skoraj petinštirideset let dela, ki ga je posredno ali neposredno prof. inž. Rekar posvetil železarstvu — pomeni znaten doprinos k razvoju in krepitvi mlade slovenske metalurške znanosti. Vzgojil je vrsto mladih železarskih strokovnjakov in zbral na Metalurškem inštitutu v Ljubljani generacijo uspešnih kreativnih metalurških inženirjev. Nenehna rast in uspehi raziskav metalurškega inštituta so brez dvoma njegova velika zasluga. Upravičeno smatramo prof. inž. Rekarja kot nestorja slovenskega in jugoslovanskega železarstva. V času predstojništva na metalurškem inštitutu je stalno skrbel za strokovni dvig in znanstveno raziskovalno tvornost svojih sodelavcev. Revolucionarne tokove v metalurgiji in nove tehnologije v svetu med obema vojnima — je s prizadevnostjo znanstvenika uspešno presajal v okvire slovenskega železarstva. Prav njemu gre zasluga za strokovni nivo slovenskih železarjev. Bil je enako uspešen kot šef topilnic v proizvodnji, in kot predstojnik metalurškega inštituta. Odlikuje ga strog analitični duh in široko strokovno obzorje.

DVELETNO NAČRTOVANJE IN SKRBNJE PRIPRAVE

Misli, da bi tudi na Slovenskem zgradili sončno peč, se je prof. Rekar oklenil že nekaj let poprej, ko se je na strokovnih potovanjih seznanil z delom prof. Trombéa. Najprej so morali izbrati primerno lokacijo. Po skrbnih meritvah so se odločili za Piran, kjer so razmere za delo sončne peči optimalne. V Piranu je od maja do septembra okrog 1000 sončnih ur. Po računih, pri teh pogojih piranska sončna peč proizvaja 1,5 do 1,7 kW energije. Tako dobljeno energijo uporabijo za taljenje ali pa dosego visokih temperatur. Dr. Rekarjeva sončna peč je v osnovi zelo preprosta. Piranska sončna peč doseže pri optimalnih pogojih temperaturo 2800—3000°C. Z manjšo rekonstrukcijo pa bo možno doseči temperature še preko 3000°C. Mehanskim zahtevam bodo prilagodili

elektronski del naprave tj. fotocelice in releje — ki sprožijo hidravlični mehanizem za obračanje sledilnega zrcala vzporedno s soncem. Višje temperature, nekaj sto stopinj preko 3000°C bodo dosegli predvsem po zamenjavi sledilnega zrcala ter koncentracijskega reflektorja.

Prvi načrti za delo s sončno pečjo v Piranu obsegajo izdelavo kristalnih amfornih spojin. Mnoge jugoslovanske mineraloške in petrografske institucije pa si bodo z njimi lahko pomagale pri proučevanju domačih materialov in proizvodov, ki jih izdelujejo metalurški obrati. Perspektivni delovni načrt obsega še študij pogojev strjevanja monokristalov ter proizvodnjo čistih kovin.

SONČNA ENERGIJA NA POHODU

Sonce nenehno seva energijo v vesolje. Za nas je domala neusahljiv energetski vir, od katerega pa dobiva Zemlja, dasiravno ni tako majhen planet le drobtinico — komaj dve milijardinki celotne izsevane energije. In vendar pomeni ta drobtinica nič manj kot 180.000.000.000.000 (180 bilijonov) kilovatov! Če računamo, da se od Zemljinega ozračja odbije precejšen del te energije, del energije pa se v atmosferi zgubi, doseže površino našega planeta še vedno okoli 80 bilijonov kilovatov. Kopne zemlje je, kot vemo, dokaj manj kot oceanov in morij. Zato nam račun pokaže, da je končni delež kopnine 17 bilijonov kilovatov. Ogromna številka, ali ne?

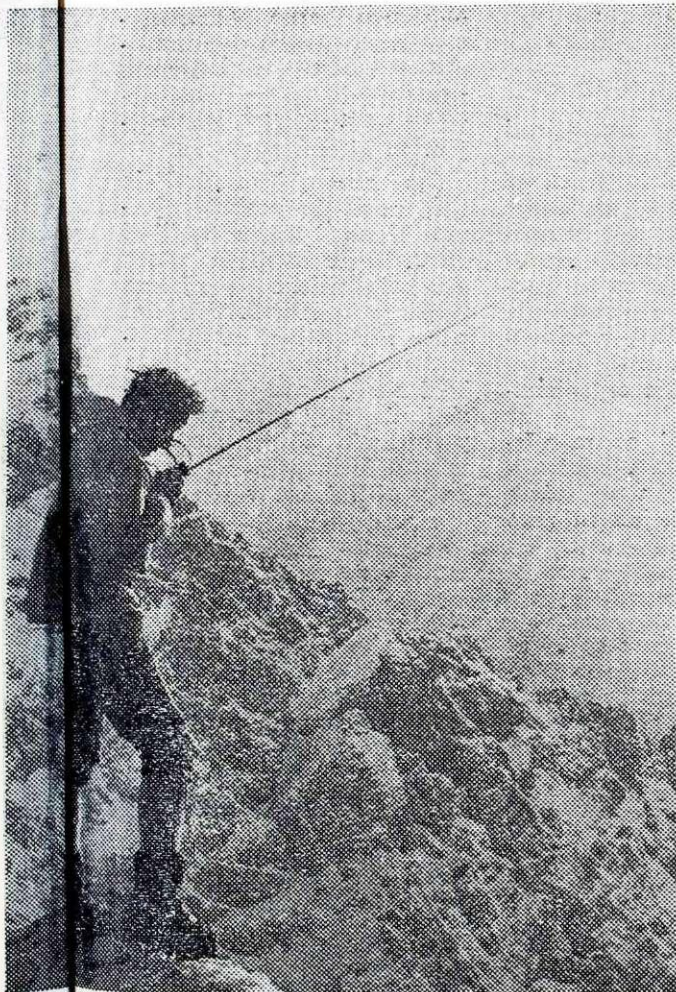
Zal pa energije, ki nam jo pošilja Sonce, prav slabo izkoriščamo. Rastline porabijo 25 milijard kilovatov. Strokovnjaki so izračunali, da bi od Sonca lahko dobili letno najmanj 170 milijard kW. Poleg tega pa bi seveda izkoriščali še tisto sončno energijo, ki je »nakopičena« v lesu, premogu in nafti. S to množino energije, bi lahko opravili delo, za katerega bi sicer potrebovali 543 milijard parnih strojev, ki bi vseskozi vse leto obratovali s kapaciteto 400 konjskih sil (HP).

SONČNA ENERGIJA V PRIMERJAVI Z JEDRSKO

Na splošno so se strokovnjaki za izkoriščanje sončne energije doslej premalo zanimali. Pa tudi v bodoče je vprašanje, koliko bo zanimanje poraslo za to novo panogo tehnologije?

Ameriški kemik Farrington Daniels je v zvezi s tem problemom napisal v svoji spomenici naslednje: »Če bi samo del časa, pozornosti in sredstev, ki smo jih porabili pri jedrskih raziskavah — namenili proučevanju uporabnih možnosti za izkoriščanje sončne energije — bi na področju helioenergetike, nove panoge tehnologije izkoriščanja sončne energije — že dosegli zavidanja vredne uspehe. Pri tem pa ne pozabimo, da je sončna energija za razliko od jedrske povsem nenevarna za človeštvo, navkljub, prinaša ji neomejene možnosti razvoja kulture in industrijske rasti. S tem v zvezi, cenim toliko bolj one tihe, vztrajne raziskovalce na našem planetu, ki so posvetili svoj duhovni potencial razvoju in širjenju novih agregatov ter ne žonglirajo nad prepadom atomske smrti.«

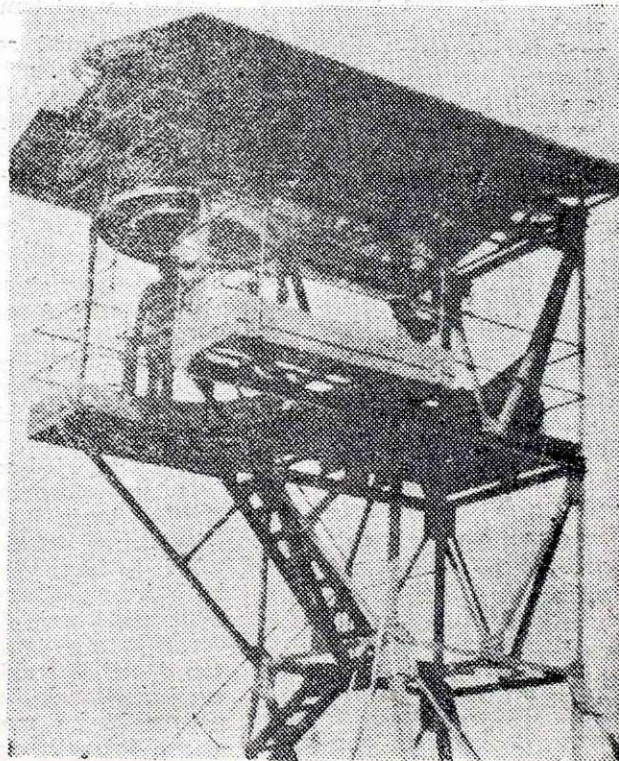
Slavko TARMAN

Pogovor dolino

astorjoli nas se je vse bolj razvijalo, dokler ni končno popolnoma izginil in visoko nad steno smo zagledali podrobo zimsko nebo. Tam me je za temi grebeni je

sijalo sonce, tukaj pa je mrz razal v kosti. S pogledi smo preiskovali steno nad nami in ugibali kaj vse nas čaka tam gori v zasneženih zajedah in počeh.

Sončna peč pri Piranu

Za boljše in smotrnejše štipendi- ranje in kreditiranje

Naša družba ne sme in ne bi smela biti neprizadeta ob tako pomembnem vprašanju kot je vzgoja kadrov, vzgoja bodočih strokovnjakov in samoupravljalcev. Da bi ta vprašanja tudi materialno rešili, so republiške družbenopolitične organizacije in druge ustanove že decembra lanskega leta sprejele in podpisale družbeni dogovor o štipendiranju in kreditiranju učencev in študentov. Sedaj je vrsta tudi na ustreznih občinskih organizacijah da podoben dogovor, kot osnovno za podeljevanje štipendij in posojil učencem in študentom sklenemo tudi na Jesenicah. O predlogu so razpravljali že nekateri sveti pri skupščini občine Jesenice in prav tako nekatere druge družbene organizacije, tako da je bil predlog končno predložen v razpravo in sklepanje tudi obem zborom skupščine občine Jesenice.

Pravilno štipendiranje in kreditiranje študentov pa je lahko tudi eden izmed regulatorjev za uspešnejši socialni sestav študentov na naših srednjih in visokih šolah, saj ta dosedaj ni ustrezal družbeni strukturi, značilni za slovensko prebivalstvo. Po statističnih podatkih prevladujejo na visokošolskih zavodih študentje iz družin strokovnjakov (26,3%), iz delavskih rodbin je 16,3% študentov, iz družin uslužbencev 14,2%, medtem ko je iz kmečkih družin vsega le 8% študentov. Prav tako je prepričljiv podatek, da je odstotek študentov s posameznih regij manjši, kot pa je odstotek, ki ga določena regija predstavlja v številu prebivalstva. Izjema je seveda edino Ljubljana. Gorenjska predstavlja v republiki 14,1% prebivalstva, medtem ko je glede na število študentov zastopana s 13%.

Nekoliko drugačni so podatki pri štipendijah, saj se je število teh na številnih področjih Slovenije dvignilo. Na Gorenjskem se je število štipendistov dvignilo od 16,6 odstotka rednih študentov v letih 1968/69 na 17% v letih 1969/70. Kljub temu pa je ugotovljeno, da ima v Sloveniji le 21,8% ali 2123 rednih študentov tudi štipendijo, ki naj bi pomenila pomoč pri visokih stroških študija, ki znašajo po ugotovitvah 760 dinarjev mesečno na visokih in višjih šolah ter 640 dinarjev na srednjih šolah.

Pri vseh teh podatkih in ugotovitvah pa je protislovna druga ugotovitev, da ostajajo na posameznih področjih neizkoriščene štipendije. Podobno je tudi v naši občini, kjer razpisujejo štipendije temeljna izobraževalna skupnost, Železarna in občinski sklad za izobraževanje kadrov. Štipendije, ki so bile razpisane, so ostale v mnogih primerih neizkoriščene, ker se na razpis niso javili zainteresirani študenti. Na sprotno pa so slušatelji prosili za štipendije, ki niso bile razpisane. Če je bil vsakoletni razpis štipendij dejanski odraz potreb po ustreznih kadrih, potem lahko domnevamo, da jeseniško gospodarstvo tudi v bodoče ne bo dobilo potrebnih kadrov.

Železarna je na primer v letu 1970/71 razpisala neomejeno število štipendij za študij takih poklicev, ki bi se lahko po končanem študiju zaposlili v podjetju. Na razpis se je prijavilo in dobilo štipendije 21 študentov. Temeljna izobraževalna skupnost je razpisala 11 štipendij in posojil za določene smeri študija v prosvetni stroki. Na razpis se je prijavil en sam kandidat, devet pa je bilo prosilcev za povsem druge smeri študija. Vsem prosilcem so štipendije oziroma posojila odobrili. Občinski sklad za izobraževanje strokovnih kadrov je razpisal 15 štipendij za določeno smer študija in 12 posojil. Na razpis so se javili le štirje prosilci, ostalih 11 prosilcem pa so bile štipendije vseeno podeljene, čeprav niso bile v skladu z razpisom.

Kot informacijo naj še dodamo, da je bila višina štipendij doslej odvisna od razpoložljivega denarja in števila štipendistov. Železarna daje za študij na višjih in visokih šolah od 350 dinarjev v prvem letniku, do 500 dinarjev v zadnjem letniku, medtem ko dajeta TIS in občinski sklad od 320 do 400 dinarjev. Štipendija za srednje šole je enotna od 230 dinarjev v prvem letniku do 300 dinarjev v četrtem letniku.

Prav zanimivi so tudi podatki, o številu štipendistov iz naše občine. Na visokih šolah imamo 87 štipendistov, največ seveda za študij metalurgije, strojništva, elektrotehnike, na višjih šolah 34 štipendistov in na srednjih šolah 32 štipendistov.

Če strnemo nekatere ugotovitve, potem bi morali v bodoče na področju štipendiranja doseči večjo enotnost in učinkovitost. Potrebno bo še bolj usmerjati študente v deficitarne poklice, dati prednost tistim, ki dosegajo boljše učne uspehe in so oddaljeni od kraja študija, višina štipendij pa naj bi bila v taki višini, da bi skupaj z dohodki in prispevki staršev zagotovili pokrivanje življenjskih stroškov. Vse to pa bo možno doseči le s sklenitvijo in uveljavitvijo družbenega dogovora, ki bo moral veljati za vse dejavnike na področju štipendiranja in kreditiranja študentov.

T. L.

Nadaljnje urejanje zadev borcev in invalidov NOV

Minuli torek 18. t. m., so se v Kranju zbrali predstavniki občinskih odborov ZZB NOV Gorenjske, da bi v razpravi in z medsebojno izmenjavo mnenj zavzeli stališča ter predloge s področja nadaljnjega urejanja zadev borcev in invalidov NOV. Najprej je nekaj misli povedal predsednik komisije za zadeve borcev in invalidov NOV pri skupščini SRS tov. Črne, ki zadevajo predloge in osnutke za dopolnitev predpisov v sistemu varstva borcev in invalidov NOV.

O teh predlogih so se na občinskih odborih ZZB NOV seznanili že prej na podlagi posredovanega gradiva. Večina se je zavzela za predlagano razširitev varstva, ki vsebuje zlasti:

— da je potrebno v razvojnem načrtu Jugoslavije 1971 do 1975 dati ustrezno mesto varstvu borcev, VVI in družinam padlih borcev, prav tako tudi v družbenih načrtih drugih družbenopolitičnih skupnosti;

— denarna nadomestila narodnim herojem je treba povečati vsaj na 1.500,00 din na leto in urediti pravico do znižane voznine z letali;

— borčevski dodatek naj tudi v prihodnje predstavlja izhodiščno osnovo pri odmerjanju najnižjih borčevskih pokojnin, podlaga tej osnovi pa naj bodo povprečni osebni dohodki v Jugoslaviji;

— invalidnine naj se avtomatično usklajajo z gibanji osebnega dohodka v Jugoslaviji na podlagi razmerja, doseženega leta 1959, ko je znašala povprečna osebna invalidnina 24,6% povprečnih osebnih dohodkov v Jugoslaviji;

— proučiti je potrebno predlog o uvedbi diferenciranega zneska za nego in tujo pomoč in ga šele potem vgraditi v sistem varstva najtežjih vojnih invalidov;

— ortopedski dodatek naj se poveča za I. stopnjo 315,00 din, II. stopnjo 231,00 din, III. stopnjo 155,00 din in za IV. stopnjo invalidov 98,00 din na mesec;

— proučiti kaže izvršitev pravic do ortopedskega dodatka tudi za kategorije invalidov z drugimi obolenji;

— dalje kaže razmisliti o invalidskih ugodnostih za osebe in družinske invalide — dodatek na starost v fiksnem znesku glede na starost in stopnjo invalidnosti upravičenca;

— družinska invalidnina naj se valorizira z življenjskim standardom;

— družinska invalidnina naj se poveča od 150,00 na 250,00 din na mesec;

— z zakonom o VVI naj se omogoči republikam in pokrajinam, da s svojimi predpisi razširijo varstvo z drugimi ugodnostmi glede zdravstvene zaščite idr.;

— obstoječe pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja je treba obdržati tudi v dopolnjenem sistemu tega zavarovanja;

— pokojninski staž s povečanim trajanjem naj se prizna tudi VVI pete in šeste stopnje;

— zagotovi naj se stalnost statusa upokojenca invalidom od I. do IV. skupine, borcem

pred 9. 9. 1943 in španskim borcem;

— položaj žen-bork po 9. 9. 1943 do konca 1944. leta naj se uredi v pokojninskem zavarovanju tako kot je to rešeno za borce NOV z vstopom pred 9. 9. 1943.

Navedene predloge so razširili še na druga področja, ki se pojavljajo na terenu v borčevskih organizacijah. Zavzeli so se še za rešitev nekaterih odprtih vprašanj kot na primer:

— da se z dvojnimi štetjem prizna čas organiziranega dela za NOB tistim pionirjem, starim manj kot 15 let, pa niso bili v oboroženih enotah NOV, vendar so delali po nalogah vojaških ali političnih vodstev NOV razne kurirske in druge naloge; po teh nalogah in hrabrosti je bil znan pionirski odred iz Železnikov;

— da bi borcem NOV z vstopom po 9. 9. 1943 skrajšali pokojninski staž od 40 na 35 let;

— da se borcem NOV, ki so bili najprej mobilizirani v nemško delovno službo in nato v nemško vojsko, iz katere so dezertirali ter se vključili v NOV, prizna delovna doba od zasedbe do mobilizacije, česar tem borcem NOV sedaj veljavni predpisi ne priznavajo;

— da je treba organizirati pomoč otrokom živčih borcev, ki so na šolanju ali se izučujejo poklica, pa imajo težave pri obvladanju in zmagovanju učne snovi;

— da bo potrebno preostala stanovanjska vprašanja borcev in VVI NOV v prihodnje reševati na ravni občine in v gospodarskih organizacijah;

— pospeši naj se razreševanje odprtih vprašanj internirancev najprej v pristojnih občinskih komisijah in nato

tudi v republiki, kjer je trenutno 235 nerešenih primerov;

— osebne invalidnine naj se urejajo tekoče, ne pa z več kot enoletnim zaostankom;

— da se doseže ugodnejše pogoje za odobravanje klimate, zdraviliškega zdravljenja, ki je potrebno mnogim borcem in VVI NOV;

— da se priporoči borcem in VVI NOV še z zadovoljivim zdravstvenim stanjem, da ostanejo v družbeni proizvodnji in aktivnosti dokler jim je mogoče, da si s tem omogočijo ugodnejšo pokojninsko osnovo;

— da je potrebno pospešno rešiti vsa nerešena vprašanja kmetov-borcev;

— da naj se republiški komisiji za socialne zadeve in pristojnemu sekretariatu pri IS posreduje vse aktualne predloge s predlogi za njihovo ustrezno razrešitev ali za vključitev v sistem urejanja varstva borcev in VVI NOV;

— da vsa ta vprašanja niti razumeti kot družbeni privilegij, temveč kot pravico borcev in VVI NOV, da se jim urejajo življenjske razmere na primerni ravni, odvisno od materialnih zmožnosti družbe, kot dolžnost naše družbene skupnosti za posledice, ki jih nosijo s seboj zaradi naporov v borbi za osvoboditev in novi čas.

Ob koncu so še govorili s predstavniki republiškega sekretariata za zdravstvo in socialno varstvo o nekaterih neposrednih zadevah in novih predpisih, ki bodo sprejeti po hitrem postopku.

Čas neusmiljeno drvi in tudi povečuje posledice vojnih tegob borcem in VVI NOV. To pa hkrati širi obseg skrbi in naloge za njihovo urejanje in razreševanje. Žal pa ta skrb preveč ostaja znotraj samih organizacij, ZB in VVI NOV. Kazalo bo razmisлити, da postopno to skrb prevzamejo druge družbene institucije in organizacije tako v občini kot v republiki.

— m

Nova številka biltena Ježkovega odreda

Štab Ježkovega odreda, ki pripravlja in izvede vsakoletni pohod pionirjev na Pristavo, je tudi letos zbral obširno in bogato gradivo za številko, ki je izšla te dni. Posvetilo, objavljeno na prvi strani je izbrano iz bogate zbirke slovenskega pisatelja Ivana Cankarja, nato pa sledi daljši sestavek, ki obravnava razvoj dogodkov med štiriletno narodnoosvobodilno borbo na območju Javornika in Koroške Bele. Objavljena so imena padlih borcev in talcev: Jožeta Zupana-Ježka, Malči Malenškove, Filipa Svetina, Draga Knific, Janeza Iskre, Julke Jennerle, Joža Žvaba, Franca Podgornika, Janka Pretnarja, Julke Pičernikove, Ivanke

Krničarjeve, Janka Reklja-Špika, Milana Kalana-Kieka in Jožeta Pikona, po katerih se imenujejo posamezni bataljoni in čete. Tokrat so prvič upoštevani tudi padli borci in talci iz Blejske Dobrave V drugem delu Biltena pa je nekaj spominov pionirjev na lanskoletni pohod ter zapisi pod naslovom »Naš kraj med NOB«, ki so jih napisali pionirji po pripovedovanju borcev in aktivistov NOB.

Štab Ježkovega odreda je imel v ponedeljek zadnjo sejo pred pohodom. Analizirali so doslej opravljeno delo in se pogovorili o nalogah, ki jih je treba opraviti v teh dneh, da bo pohod pionirjev na Pristavo nemoteno potekal.

Pravilnosti, nem pomo se po je vs mladi poklic jemo

PRAV NAD CASNO

To in jo je v dela zaposli merih

— č paj z ve ož 460,00 ka na

— č skupn ga do so nj lastnih družir

Te uvelja delo i čitve ali sa dela.

Den. 50 % kontak cecih in se de na žine, l

V to v dvo na Ja prijate četkon učenci nekaj sami progra tudi p ga vo dolc i skupin je Ma

Dose Lovro ročilu mov,

DPM že dalj le 63 č bilo p občut nančni za del njem

predvs Tišova delavsi pomog što 5i vilu čl še dru

Upra dor Kr sem l zboru katere sotni j

Razširitev pravic začasno nezaposlenim

Pravice oseb, ki so se znašle v položaju začasne nezaposlenosti, so bile do preteklega leta zelo omejene in v materialnem oziru na zelo nizki ravni. Z letom 1971 pa se je gmotna pomoč začasno brezposelnim osebam povečala in razširila so se pogoji za pridobitev te pravice. Ena od pomembnih novosti je vsekakor razširitev pravice do zdravstvenega varstva za mladino po petnajstem letu starosti, če se ne vključi v uk poklica ali da ostane nezaposlena. O teh vprašanjih posredujemo skrajšano informacijo.

PRAVICA DO DENARNEGA NADOMESTILA MED ZA- ČASNO BREZPOSELNIŠTVO

To pravico pridobi delavec in jo lahko uveljavi najkasneje v 30 dneh po prenehanju dela pri pristojni službi za zaposlovanje v naslednjih primerih:

- če njegovi dohodki skupaj z dohodki članov njegove ožje družine ne dosegajo 460,00 din mesečnega dohodka na člana ožje družine, ali
- če ne doseže 920,00 din skupnega letnega katastrskega dohodka od zemljišč, ki so njihova lastnina oziroma lastnina članov njegove ožje družine.

Te pravice pa ne morejo uveljaviti delavci, ki jim je delo prenehalo zaradi izključitve iz delovne organizacije, ali samovoljnega prenehanja dela.

Denarno nadomestilo znaša 50 % poprečnih mesečnih akontacij v zadnjih treh mesecih pred prenehanjem dela in se upravičencu poveča glede na število članov ožje družine, ki jih preživlja in sicer:

- za delavce z enim družinskim članom 55 %,
- za delavce z dvema družinskima članoma 60 %,
- za delavce s tremi družinskimi člani 65 %,
- za delavce s štirimi družinskimi člani 70 %,
- za delavce s petimi družinskimi člani 75 %.

To je novost v zadevnem zakonu in pomeni razširitev ter povečanje gmotne oskrbe delavcev za čas brezposelnosti. Ta novost pa vsebuje pravico tudi za delavce — povratnike iz tujine, če so plačevali zahtevani prispevek in so ostali začasno nezaposleni.

Koliko časa gre delavcu pravica do denarnega nadomestila v primeru nezaposlenosti? Zakon z novelo o organizaciji in financiranju zaposlovanja ureja to pravico takole:

- 6 mesecev, če ima delavec najmanj eno leto neprekinjenega dela ali 18 mesecev s presledki v zadnjih dveh letih;
- 12 mesecev, če ima delavec 30 mesecev nepretrganega

dela ali 50 mesecev s presledki v zadnjih petih letih;

- 18 mesecev, če ima delavec pet ali deset let delovne dobe;

- 24 mesecev, če ima delavec več kot deset let delovne dobe.

Denarno nadomestilo pa gre delavcu, tudi po preteku časa, ki ga pridobi za izplačevanje in sicer:

- delavkam med nosečnostjo do poroda in po porodu za toliko časa, ki je določen za zaposlene žene do skrajšane dela, ker hranijo otroka;

- delavcem-kam, ki jih zavod za zaposlovanje pošlje na strokovno usposabljanje oziroma prekvalifikacijo, dokler ne preteče čas določen za usposobitev oziroma prekvalifikacijo;

- delavcem-kam, ki imajo več kot 15 let delovne dobe, če jim s strokovno usposobitvijo ali prekvalifikacijo ni mogoče zagotoviti njihovim sposobnostim ustrezno zaposlitev.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Na podlagi zakona o zdravstvenem zavarovanju in statuta skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj z dne 4. 12. 1970, imajo med drugim pravico do zdravstvenega zavarovanja:

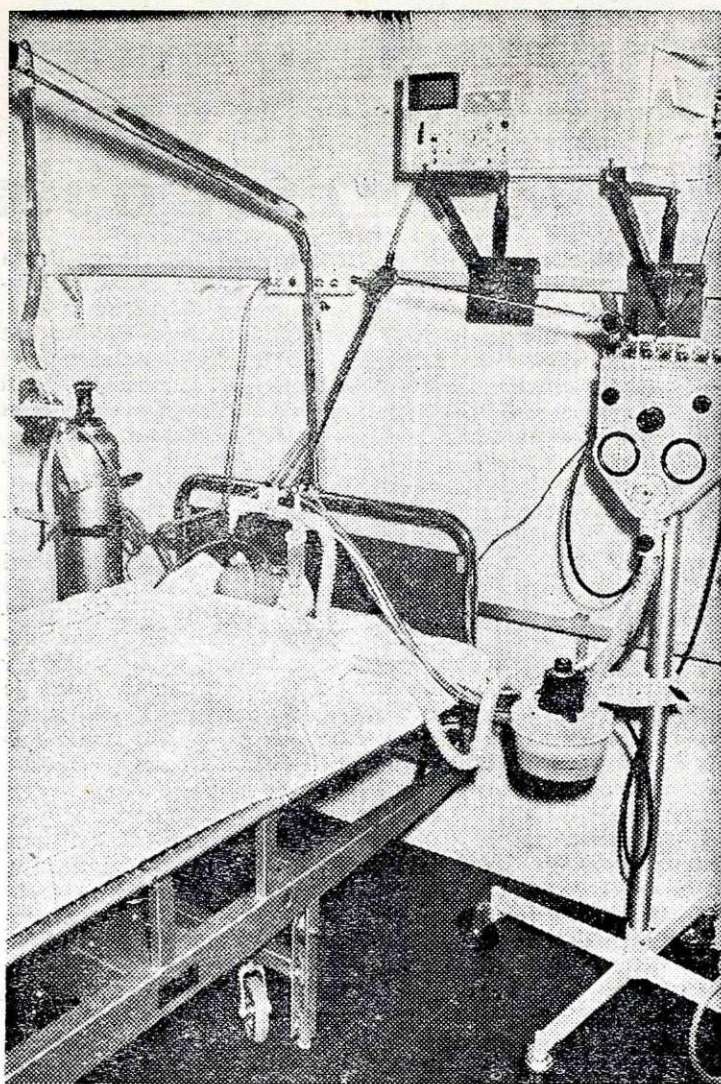
- zakonec umrlega zavarovanca, ki ni pridobil pravice do družinske pokojnine, ker ni dopolnil 40 let (žene) oziroma 55 let (mož) starosti, če se je prijavil zavodu v 90 dneh po smrti zavarovanca;

- nezaposleni otroci po končanem ali nedokončanem obveznem šolanju do 18. leta starosti, če se v 60 dneh po zaključku šolanja prijavijo zavodu za zaposlovanje zaradi zaposlitve;

- delavci-ki, ki jih zavod pošlje na strokovno usposabljanje ali prekvalifikacijo.

To so sicer le nekateri osnovni izvleček iz novega zakona o organizaciji in financiranju zaposlovanja ter zdravstvenega varstva. Iz posredovanega pa lahko ugotovimo skrb družbe za materialni položaj začasno nezaposlenih oseb in razširitev zdravstvenega varstva, ki je zlasti pomembna za tisto mlado generacijo, ki je po petnajstem letu starosti ostala nezaposlena.

-rn

V ponedeljek, 17. maja, so na kirurškem oddelku splošne bolnice Jesenice odprli nov prostor za intenzivno nego. Za splošno bolnico Jesenice, še posebej pa za kirurški oddelk bolnice, ki se zaradi pomanjkanja najnujnejše opreme nahaja v nezavidljivem položaju, je novi prostor nadvse dobrodošla in dragocena pridobitev. Prostor za intenzivno nego je z velikimi napori in prizadevanji uspel opremiti delovni kolektiv kirurškega oddelka.

D. Sedej

560 novih članov DPM na Javorniku

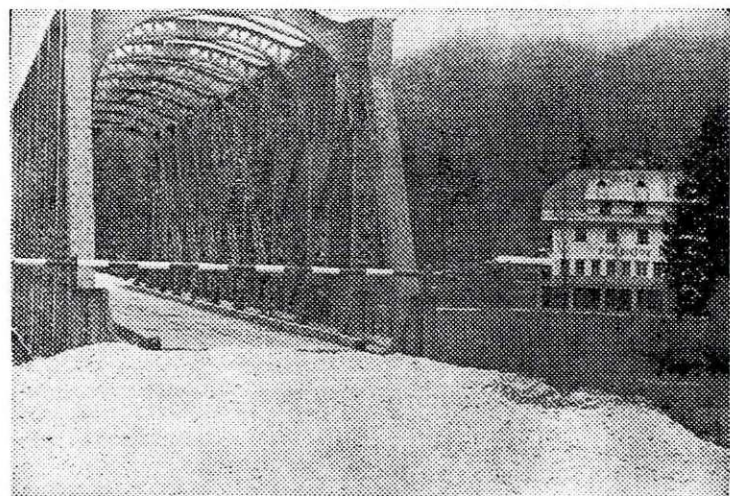
V torek zvečer so se zbrali v dvorani delavskega doma na Javorniku člani Društva prijateljev mladine. Pred začetkom običnega zbora so učenci osnovne šole prebrali nekaj prostih spisov, ki so jih sami napisali, v kulturnem programu pa sta sodelovala tudi pionirski pevski zbor, ki ga vodi pedagog Matija Suhadolc in pionirska folklorna skupina pod vodstvom Marije Malejeve.

Dosedanji predsednik DPM, Lovro Brce, je v svojem poročilu nanizal nekaj problemov, ki so v organizaciji DPM na Javorniku prisotni že dalj časa. Društvo je imelo 63 članov in nenazadnje je bilo precej težav tudi zaradi občutnega pomanjkanja finančnih sredstev. Zanimanje za delo v DPM pa je v zadnjem času močno poraslo, predvsem po zaslugi Lojza Tišova, ki je obiskal številne delavske družine in tako prispeval, da ima sedaj društvo 560 članov in je po številu članstva tudi najmočnejše društvo v naši občini.

Upravitelj osnovne šole Teodor Kreuzer je v svojem daljšem prispevku na občnem zboru obširneje obrazložil nekatere probleme, ki so prisotni pri vzgoji mladega člo-

veka in posredoval tudi nekaj zanimivih podatkov, ki se nanašajo na otrokov prosti čas.

Število članov DPM na Javorniku se je povečalo skoraj za desetkrat, probleme, s katerimi se bodo ukvarjali v prihodnji mandatni dobi pa bodo lahko reševali lažje in tudi hitreje skupaj s člani DPM Blejska Dobrava, saj sta se obe društvi na torkovem občnem zboru združili in bosta predstavljali enotno organizacijo. Že na prvi seji odbora bodo imenovali ulične poverjenike in pripravili besedilo ankete z vprašanji, kako naj bi DPM poizkušalo s samostojnimi akcijami prispevati čim več, da bi bil otrokov prosti čas bolj izkoriščen. Anketo nameravajo izročiti članom DPM na Javorniku in Blejski Dobravi in tudi ostalim staršem, učencem osnovne šole na Koroški Beli. Ob koncu običnega zbora so članom DPM izročili izkaznice, graničarji, ki so bili tudi prisotni na občnem zboru, pa so Lojzetu Tišovu za njegovo dolgoletno, vestno in požrtvovalno sodelovanje z JLA izročili spominsko plaketo JLA. Izvolili so nov odbor, ki ga bo v prihodnji mandatni dobi vodil predsednik Lojze Tišov.

MOST ZA VSAK SLUČAJ — V Kranjski gori je lesen most čez Pišenco že zelo slab. SGP »Sava« je za prevoze težkih tovorov uredilo tale nekdanji železniški most in speljalo cesto tam, kjer je tekla železnica. Ker most ni odprt za javni promet so pred njem postavili zapornico. Kolikor stari most ne bi zdržal, dokler ne bodo zgradili na predvidenem kraju novega, bo za vsak slučaj ta tudi za javni promet dober.

Asfaltirali bodo Prosnetno in Cankarjevo cesto

V zadnjih povojnih letih na Javorniku in Koroški Beli ni bilo zbora volivcev, na katerem volivci ne bi opozorili na izredno slabo stanje cest na območju krajevne skupnosti Javornik—Koroška Bela. Najbolj pogosto so omenjali Savsko cesto na Javorniku ter Prosnetno in Can-

karjevo cesto na Koroški Beli.

Na četrtkovni seji izvršnega odbora krajevne skupnosti, ki sta se je udeležila tudi odbornika Sob Jesenice Jaka Klinar in Zdravko Smolej, so obširneje govorili o tej problematiki. Po daljši razpravi so na seji zavzeli enotno stališče, naj bi za letošnje asfal-

tiranje predlagali del Prosnetne ceste, do križišča, ki ga nameravajo rekonstruirati in pa v spodnjem delu Cankarjevo cesto do vključno športne hiše. V kolikor bodo na razpolago še finančna sredstva, bodo asfaltirali Cankarjevo cesto tudi v njenem zgornjem delu do škantove hiše.

Redna skupščina občinske Zveze kulturno prosvetnih organizacij

Povezovanje vseh za kulturo zavzetih občanov

V petek 14. maja, je bila v veliki dvorani Delavskega doma na Jesenicah redna skupščina občinske Zveze kulturno prosvetnih organizacij. Skupščine so se poleg delegatov iz društev in kulturnih organizacij udeležili tudi Jože Bohinc kot predstavnik republiške Zveze in temeljne kulturne skupnosti Radovljica, predstavnica kranjske temeljne kulturne skupnosti Oiga Zupan, predsednik občinskega sindikalnega sveta Štefan Rodi, sekretar občinske konference SZDL Slavko Homerca, predstavniki občinske in tovarniške konference Zveze mladine, predsednik občinskega odbora ZZB NOV Franc Konobelj-Slovenko in predstavnik tovarniškega sindikata Železarne inž. Sašo Kavčič. Poleg pismenega poročila o delu Zveze in njenih članov, ki so ga delegati prejeli že z vabili, so na skupščini poslušali še referat predsednika Zveze Joža Varla, poročilo nadzornega odbora in blagajniško poročilo ter predlog sprememb statuta Zveze. Na skupščini so izvolili tudi novo vodstvo Zveze, ki se je po spremembi statuta preimenovalo v konferenco Zveze s predsedstvom. Za predsednika Zveze je bil ponovno izvoljen Joža Varl, predsedstvo pa poleg njega sestavljajo še: Cveto Delavec, Bojan Čebulj, prof. Janko Pribošič, inž. Stanko Čop, akademski slikar Roman Savinšek, Peter Sitar, inž. Miro Skube in Jože Sušnik.

Predsednik Varl je v svojem referatu ocenjeval dosežene rezultate na področju kulturnega življenja in snovanja v občini skozi prizmo dinamičnih in družbenoekonomskih sprememb v naši samoupravni družbi in na osnovi programskih smernic, ki jih je sprejel peti kongres Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije pred dvema letoma ter ostalih dokumentov, ki so bili sprejeti o vlogi in nalogah kulture v samoupravni družbi v republiških in zveznih političnih organih, ter na osnovi programa razvoja in usmerjanja kulture v občini, sprejetega na zadnji skupščini Zveze. Govornik je poudaril, da je predsedstvo in svet Zveze usmerjalo svoje delo v smislu širokega pojmovanja kulture kar zajema poleg delovanja amaterskih kulturnih društev, ustanov in organizacij tudi odnose med ljudmi in njihovo izobrazbo, njihovo miselnost in čustveno raven, delovno kulturo, ljubezen do domovine, kulturo okolja oziroma komunalno kulturo, kulturo oblačenja, stanovanjsko kulturo, humani značaj razvoja samoupravnih odnosov in podobno. Ta svoj koncept dela so gradili na poskusih spodbuditi široko kulturno gibanje v občini pri čemer so se zelo tesno povezovali tudi z mladinsko organizacijo, občinskim vodstvom SZDL in ZZB NOV ter sindikatom. V tej smeri pa so poskušali spodbuditi tudi družbenopolitične dejavnike v krajevnih skupnostih. Mnogo prizadevanj pa je bilo usmerjenih v to, da se amaterska društva in ostale kulturne organizacije spremenijo iz zaprtih organizacij v organizirano silo vseh za kulturo zavzetih občanov na terenu kjer delujejo. Kritično je ugotovil, da kulturni delavci niso bili dovolj idejno in vsebinsko oboroženi za osvajanje konceptov spodbujanja širokega kulturnega gibanja. Nič manj kritična ni kulturna vzgojenost raznih kulturnih poustvarjalcev, kajti peti, igrati ali muzicira-

ti, še ne pomeni biti kulturno vzgojen. Ravno vprašanju vzgoje pa bo potrebno v bodoče posvečati več pozornosti tako znotraj društev in kulturnih organizacij, kakor tudi pri ostali mladini in odraslih, od predšolskih ustanov, šol, do izobraževanja odraslih in vzgoje v družini ter raznih organizacijah. Govoril je tudi o večji integraciji kulture v občini v interesu doseganja večjih rezultatov in kakovosti. V vseh teh vprašanjih je bilo že doslej mnogo govora, pri popularizaciji takih stališč in usmerjenosti pa sta izredno veliko pomagala tudi lokalni radio in tednik Železar.

Poleg številnih nalog, ki jih je v tem obdobju izvajala zveza, je ena zelo pomembnih odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše v Doslovčah. Poleg začete širokega kulturnega gibanja na področju glasbe v okviru glasbene mladine, je predsedstvo Zveze v tem obdobju opravilo vrsto vsebinskih in operativnih nalog, medtem ko je resnično nekoliko zmanjšalo stike z amaterskimi društvi, pri čemer pa nosijo del krivde tudi društva, saj so se na razne posvete in sestanke zelo slabo odzivali. Kljub temu pa na osnovi objektivne ocene lahko zaključimo, je dejal, da v zadnjih letih beležimo upadanje amaterske dejavnosti v društvih, kar je nedvomno posledica izrednega razvoja masovnih komunikacijskih sredstev, večje zahtevnosti občinstva in pomanjkanja strokovnih delavcev — zborovodij, režiserjev, koreografov — je v občini narejen na področju kulture znaten premik tako v pogledu kakovosti, kakor v pogledu spreminjene miselnosti, kar pa se bo seveda izkazalo šele z leti.

V drugem delu svojega referata je predsednik govoril o osnovah na katerih bi morali zgraditi programe bodočega razvoja kulture in kulturnega snovanja v občini. Pri tem mora biti osnovna

orientacija v tem, da v vseh svojih prizadevanjih stremimo za tem, da se bo naš delovni človek razvil vsestransko oblikovano in svobodno osebnost, ki bo sposobna kritično presojati dogajanja okrog sebe in ustvarjalno sodelovati v procesih, ki jih sprožajo nadaljnji družbeni razvoj, razvoj samoupravnih humanističnih odnosov in vsesplošni napredek. Pri taki orientaciji pa se bo Zveza oziroma novoizvoljena konferenca morala aktivno vključevati v prizadevanja in programsko orientacijo novoustanovljene kulturne skupnosti in njen kratkoročni in dolgoročni program razvoja kulture v občini.

V živahni razpravi, ki je sledila uvodnemu referatu in ostalim poročilom je najprej Miha Cenc govoril o nujnosti povečanja prizadevanj na področju poljudno znanstvene in družbene vzgoje občanov in skladno s tem tudi o nuj-

nosti povečanja sredstev za to dejavnost. V Razpravi je sodeloval tudi Ferdo Kikelj predvsem z nekaterimi vprašanji. Ivan Žen je govoril o vlogi glasbene šole pri vzgoji kadrov za amaterske vokalne in instrumentalne ansamble. Marjan Lotrič je zelo preudarno govoril o poplavi tako imenovane komercialne kulture in plaže in o potrebnosti posebne obdavčitve tovrstne kulture. Govoril je tudi o vzdrževanju kulturnih domov in o potrebi po osnovanju posebne koncertne poslovalnice na Jesenicah. Ivan Tušar je govoril o kadrovskih vprašanjih v amaterskih društvih. Tovariš Baloh je govoril o delu z mladino in o prostorih za kulturno dejavnost, ki so v zelo slabem stanju. Franc Konobelj - Slovenko se je zahvalil za plodno sodelovanje Zveze z občinsko organizacijo ZZB NOV in nakazal nekatere naloge, ki jih bo potrebno v bodoče opraviti. Inž. Miro Skube je govoril o položaju kulture v občini in o nekaterih slabostih zveze, ki so po njegovem mnenju predvsem v organizaciji koncertov poklicnih ansamblov in premajhni povezanosti z društvi. Skupščino je pozdravil in govoril o nalogah Zveze in te-

meljne kulturne skupnosti Jože Bohinc v imenu republiške Zveze, Bojan Čebulj pa je govoril o prepotrebni akciji na področju kulturne vzgoje in o razkoraku med rastjo občinskega proračuna in med sredstvi namenjenimi kulturi. Zaključke uspešne razprave je povzel delovni predsednik Miha Cenc, ki jih bo novo predsedstvo poleg uvodnega referata strnilo v programske smernice nadaljnega razvoja kulture v občini.

Ob rob redne skupščine Zveze kulturno prosvetnih organizacij bi veljalo pripomniti le to, da se bodo morali vsi za kulturo zavzeti delavci tako v novi konferenci Zveze, kakor tudi v društvih in organizacijah temeljito spoznati z vsemi dokumenti o vlogi in nalogah kulture v naši samoupravni družbi, da bo do lahko tvorno sodelovali pri oblikovanju kulturne podobe občine in da se izognejo včasih še zelo staromodni miselnosti o kulturi. Nepoznavanje nje sodobnih tokov in razvoja lahko kulturi več škodi kakor koristi. V vsakem primeru pa lahko trdimo, da je redna skupščina uspela in da je narejen znaten premik naprej od zadnje skupščine pred štiri leti.

Druga premiera na jeseniškem odru

Pavel Golia: »Jurček«

Gotovo ni mladinskega odra, kjer ne bi vsaj enkrat uprizorili delo dramskega pisatelja za mlade — Pavla Golie.

Tudi jeseniško gledališče je že v svoji prvi sezoni uvrstilo kar dvoje njegovih del: »Triglavsko bajko« in »Princeska in pastirček«. Da so dela uspela, potrjuje to, da je »Princesko in pastirčka« videlo na 14. predstavah kar 20.155 gledalcev. Nekaj let kasneje pa je bila uprizorjena tudi njegova znana »Sneguljčica«.

Letos, ko praznuje mladinska organizacija že 25. — dan mladosti, je kolektiv gledališča s člani Odra mladih pripravil spet delo Pavla Golia »JURČEK«.

Kakor se vsaka pravljica prične z »Nekoč je bilo...« — tako pričnemo tudi zgodbo o Jurčku.

Nekoč je v neki vasi, daleč od mesta, živel revna družinica. Oče ni imel redne zaposlitve, mati pa je predla in tkala, da bi se lažje preživljali. Nekega dne je poslala čez hrib v sosednjo vas svojega edinega sinčka Jurčka, da bi platno zamenjal za hrano. Jurček je uspel, naložil moko v košek in odhitel vesel prek hriba nazaj domov.

Doma so ga poleg lačnih staršev čakali še lačni popotni muzikantje. Vsi razočarani so ugotovili, da je koš prazen. Hudomušni muzikantje so se z Jurčkom pošalili. Prepričali so ga, da mu je moko razpihal veter in naj gre na livado, ga pokliče in zahteva nazaj. Jurček je to storil. Na

veliko začudenje in strah muzikantov, pa se je pojavil resnični Veter. Ni mu mogel znesti moke na kup, podaril pa mu je zlat zvonček, čarobno paličico in petelinčka v kletki.

Kaj je potem Jurček s temi rečmi počel, kod je hodil, kako se je končalo z nepoštenim krčmarjem in ostalimi...?

Pravljica se — kot vse — srečno konča.

Zgodba je pristrčna, polna hudomušnih domislic in še

gavosti, ki se prepleta skozi vse like. Ljudje v njej so veseli, dobrega srca.

Pri igri sodelujejo vsi člani Odra mladih, ob pomoči Marjane Čebuljeve, Tatjane Koširjeve, Vere Smukavčeve, Irneja in Francija Pogačnika ter ostalih.

Delo je zrežirala Stanka Geršakova, sceno je osnoval Jože Bedič, scenska glasba je delo V. S. Avsenika.

Vljudno vabimo vse, ki so mladi v srcu, da si to delo ogledajo.

Koncert naših pevcev v Kropi

V soboto zvečer je prof. Milko Škoberne v kulturnem domu v Kropi predstavil vse tri zборе pevskega zbora Jesenice tamkajšnjim poslušalcem. Čeprav je bilo na koncertu prisotnih le okrog 100 poslušalcev, so se le-ti predstavili kot hvaležna in odlična publika, ki ni štedila z aplavzi pevcem in solistom po vsaki pesmi.

Koncert je obsegal dva dela in 18 pesmi, solisti pa so bili: Tonček Dolar, inž. Jože Legat, Marica Balohova, Melita Jelenova in Dolar — Legatova.

Še pred koncertom so pevci izkoristili priliko in obiskali vigenc, kjer so jim prikazali nekdanji način izdelovanja žebļjev. Izredno zanimiv je tudi kovaški muzej v Kropi, še posebej ker je bila zanimiva ter skrbno in zelo

natančno pripravljena razlaga Franca Hafnerja in Justina Azmana.

V imenu komornega zbora Stane Zagar, je jeseniške pevce pozdravil inž. Janez Šmihel, tek in poudaril pomen prvega obiska, ki je znanilec bolj pogostih medsebojnih obiskov. Jeseniški pevci so povabljeni bilj komorni zbor iz Kropi, da v drugi polovici oktobra vrne obisk in v dvorani delavskega doma na Javorniku priredi celovečerni koncert. Tako je sam koncert kot tudi obisk pevcev v kovaškem muzeju izzvenel kot zelo dobrodošel, saj so večkrat poudarili delo, ki so ga opravili žebļjarji v Kropi in jeseniški železarji v preteklem obdobju. Zato je logično in prav, da pride do tesnejših stikov med Jesenicami in Kropo tudi na kulturnem področju.

Zanimiv in kakovosten spored XIV. srečanja dramskih skupin Slovenije

Andrej More, Gandi, šestdesetletnik

Jesenice, bodo že tretjič prizorišče tradicionalnega vsakoletnega pregleda najboljših predstav slovenskih gledaliških amaterjev. Zveza kulturno-prosvetnih organizacij občine Jesenice in amatersko gledališče »Tone Čufar« bosta gostitelja XIV. srečanja dramskih skupin Slovenije, ki bo od ponedeljka 31. maja do sobote 5. junija 1971. Posebna žirija, ki jo je imenoval strokovni gledališki odbor pri republiški ZKPO Slovenije, si je v minuli sezoni ogledala kar 32 predstav gledaliških amaterjev širom Slovenije. Ob poteku roka, to je 15. maja, pa je med njimi izbrala osem najboljših predstav in tudi določila vrstni red nastopov na XIV. srečanju dramskih skupin Slovenije na Jesenicah. Oglejmo si na kratko spored letošnjega srečanja.

V ponedeljek, 31. maja zvečer bo srečanje slovesno otvorila domača igralska skupina, to je gledališče »Tone Čufar« Jesenice s Cankarjevo orkestrsko POUHUSANJE V DO-
LINI SENTFLORJANSKI. Ljubitelji gledališča bodo to zanimivo in dramsko zelo razgibano Cankarjevo komedijo prav gotovo še enkrat radi videli in dali tako pri-
nanje pa tudi poleta jeseni-
skim igralcem. Vsi, ki jo še
niso videli, pa bodo lahko iz-
koristili zadnjo priložnost.

V torek, 1. junija zvečer se bo predstavila igralska dru-
žina Svobode Prevalje — Me-
dica s komedijo Marina Dr-
ščica TRIPCE DE UTOLČE. Komedijo ni treba posebej
predstavljati, saj je jeseniško
gledališče z njo pred leti do-
seglo mednarodni uspeh. Vse-
akor bo zanimiva primer-
java obeh uprizoritev, sko-
raj dve uri razgibanega sme-
ja pa prav gotovo ne bo
manjkalo.

V sredo, 2. junija bosta dve
predstavi in sicer popoldne

najprej kriminalna drama
Agathe Christie MISNICA, v
izvedbi igralske družine Svo-
bode iz Polzele, zvečer pa
igra ameriškega dramatika
W. Inga AVTOBUSNA PO-
STAJA v izvedbi amaterske-
ga gledališča »Slava Klavara«
iz Maribora. Jeseniški ljubi-
telji MISNICO poznajo po
uprizoritvi pred osmimi leti,
omenim pa naj le, da jo v
Londonu še kar že več kot
desetletje igrajo tako — re-
koč na tekočem traku, kar je
edinstven primer v zgodovini
gledališča. Ameriškega pisa-
telja Willima Inga pa je jese-
niška publika spoznala v lan-
ski sezoni s predstavo PIK-
NIK. Tudi AVTOBUSNA PO-
STAJA je značilen odlomek
iz ameriškega življenja, zgod-
bo pa poznajo filmski in te-
levizijski gledalci iz filma, v
katerem je glavno vlogo igra-
la pokojna Marlin Monroe.

Tudi v četrtek, 3. junija,
bosta dve predstavi. Popol-
dne bodo člani igralske dru-
žine Svobode Sladki vrh
zaigrali dramo Paula Sar-

tra SPOSTOVANJA VREDNA
VLAČUGA, ki obravnava na
zanimiv način rasni problem
v ZDA — Zvečer pa se bo
predstavilo Šentjakobsko gle-
dališče iz Ljubljane s Smrdu-
jevo dramatisacijo Cankarje-
vega romana MARTIN KA-
ČUR. Predstavo je režiral
Viktor Molka in velja ne sa-
mo za najboljšo predstavo
minule sezone, temveč Šen-
jakobskega gledališča sploh.
V petek zvečer bo spet na
sporedu ameriški dramatik
William Inge. VRNI SE MA-
LA SHEEBA, je naslov igre
v izvedbi Svobode »Prežihov
Voranc« iz železarskih Ra-
ven. Vsebinsko igre filmski gle-
dalci poznajo po istoimen-
skem filmu, v katerem sta
nepozabni vlogi zaigrala Burt
Lancaster in Sherley Winters,
ki je za vlogo prejela celo
Oscarja.

V soboto zvečer pa bo XIV.
srečanje dramskih skupin
Slovenije zaključilo Prešer-
novo gledališče iz Kranja in
sicer z dramo Antona Les-
kovca DVA BREGOVA —
Drama je delo sicer malo
znanega, toda zelo zanimivega
slovenskega predvojnega pi-
satelja in prikazuje svojski
svet beračev. Vse večerne
predstave srečanja bodo ob
20. uri, obe popoldanski pa
ob 16. uri. Kot na vsakem
srečanju, bodo po vsaki pred-
stavi naslednji dan tudi kri-
tični razgovori, posebno de-
lovno obeležje pa bo sreča-
nju dala letna konferenca
združenja gledaliških skupin
Slovenije, ki bo v soboto, 5.
junija dopoldne.

Po izjavi članov žirije, je
kvaliteta vseh predstav leto-
njega srečanja ne samo zelo
izenačena, temveč tudi zelo
visoka, tako, da predvidevajo,
da bo XIV. srečanje dram-
skih skupin Slovenije na Je-
senicah eno najboljših in naj-
zanimivejših doslej. Zato ne
jamčijo samo res kvalitetna
dramska dela in njihovi izva-
jalci, ki so v glavnem že pri-
znane in poznane dramske
družine, temveč tudi dejstvo,
da je samo osem predstav
prestalo dokaj ostre kriterije
ocenjevalne žirije.

Ljubitelji gledališča na Je-
senicah so bili v minuli se-
zoni zaradi urejanja central-
nega ogrevanja in dvorane
prikrajšani za običajen gle-
dališki užitek. XIV. srečanje
dramskih skupin Slovenije je
odlična priložnost za nado-
knaditev zamujenega, zato
lahko pričakujemo, da bodo
najboljše predstave sloven-
skih gledaliških amaterjev
Slovenije deležne vse pozor-
nosti jeseniške publike. To
pa bo tudi vsem nastopajo-
čim ne samo najlepše prizna-
nje, temveč tudi najprisrče-
nejša dobrodošlica. Zato ne
odlašajte in si čimprej za-
gotovite vstopnice za pred-
stave XIV. srečanja dram-
skih skupin Slovenije v gle-
dališki pisarni ali na telefon
81-260. — nj —

Jeseniški delavec je kmalu
občutil živo in veliko vsak-
danjo življenjsko potrebo po
aktivnem fizičnem in duhov-
nem razvedrilu. Vsakdanje
težko, naporno in odgovorno
delo v ozki dolini med Me-
žakljo in Golico, kjer je mno-
go dima in prahu, toda toliko
manj svežega zraka in tople-
ga, blagodejnega sonca, je si-
lilo delovne ljudi in še prav
posebej mladino, da se v
športu, igri in še prav pose-
bej v planinstvu razvedrijo
in naučijo novih, svežih mo-
či za potrebe in izvrševanje
nalog jutrišnjega dne.

Jeseniško železarsko mesto
je izšlo in vzgajilo ter pre-
kalilo mnogo odličnih in vr-
hunskih športnikov, telovad-
cev, atletov, smučarjev, pla-
nincev, alpinistov, gorskih re-
ševalcev in drugih.

Ti odlični športniki so vi-
soko nosili zastavo borbenega
in vrhunškega športa ne sa-
mo na domačih, temveč tudi
mednarodnih in celo svetov-
nih in olimpijskih tekmova-
njih. Prekaljeni delovni člo-
vek, okrašen z žulji, si je znal
v potu svojega obraza pribori-
ti številne zmage in lovo-
rike v arenah, kjer so se bo-
rili in tekmovali najboljši iz
vseh narodov, vseh petih kon-
tinentov. Dosežki jeseniških
smučarjev, atletov, telovad-
cev, alpinistov in drugih, so
visoko kotirali na vseh tek-
movanjih. Najboljši med nji-
mi so segali po najvišjih lo-
vorikah in vrhunskih dosež-
kih in zmagah, tudi tedaj in
tam, ko se je bilo treba bo-
riti za uspehe in zmage z
resničnim navdušenjem in ve-
liko ljubeznijo, z veliko mero
odpovedi za vse druge užitke.

Med temi ljudmi, ki so med
obema vojnoma dosegali nad-
poprečne uspehe in pomemb-
ne zmage, zavzema vidno,
reprezentacno mesto tudi An-
drej More, Gandi, ki je bil
odličen telovadec, mednarod-
nega razreda in še mnogo
boljši planinec, plezalec, alpi-
nist in nesebični ter nadvse
požrtvovalni gorski reševalec.

Andrej More je že zgodaj
bridko občutil življenje šte-
vilne delavske družine. Rodil
se je pred 60-timi leti, 20. ma-
ja, tik pred prvo svetovno
vojno, leta 1911. Prehodil je
težko in naporno pot, lačen
in prestradan. Med prvo sve-
tovno vojno je videl in brid-

ko občutil veliko gorja. Tež-
ko in borno življenje ga je
prekalilo, da je kmalu zra-
stel v močnega fanta. Vidno
se je uveljavil v telovadnem
športu, navduševal in pred-
stavljaval pa je tudi celega mo-
ža v drugih telesnovzgojnih
in športnih panogah.

Zdrav, vedno veselo in pra-
znično razpoložen se je vklju-
čil med vidne Skalaše, ki so
med obema vojnoma hitreje
in močnejše vrteli razvojno
kolo našega klasičnega pla-
ninstva in ga odločno in
uspešno usmerjali v plezalni
šport in vrhunski alpinizem.

Dolga leta smo imeli pri-
liko opazovati in videti Gan-
dija med našimi najboljšimi
plezalci in alpinisti, pred ka-
terimi niso bile varne vse
težke in najtežje plezalne
smeri v domačih in tujih go-
rah. Andrej More je bil dolga
leta vodja številnih plezalnih
šol, taborov in tečajev, kjer
so se vzgajali mladi plezalci
in alpinisti, mnogi, danes naj-
boljši plezalci in alpinisti se
morajo prav Gandiju zahva-
liti za svoj nagel in vrhunski
vzpon.

Pozneje, po osvoboditvi, je
Andrej More vse svoje bogate
in dolgoletne izkušnje žrtvo-
val in posvetil naši gorski
reševalni službi, kjer je bil
vedno motor in gonilna sila
vseh reševalnih akcij. Vrsto
let je odlično in požrtvovalno
odgovarjal za strokovnoteh-
nični razvoj in napredek naše
GRS, pred katero so se po-
javljale vedno težje, večje in
odgovorne naloge in obveze.

Poleg vsega tega pa je bil
Gandi tudi vedno plemenit
in nadvse požrtvovalen tova-
riš in reševalec, ki je vedno
in povsod s svojim edinstveno
zdravim humorjem in vedrino
privabljal veselje in pesem v
razigrane družbe.

V družbi Gandija so odme-
vali vriski in pesmi po go-
rah.

Tako prazničnega razpolo-
ženja, veselja in vedrine ter
požrtvovalne in nesebične de-
lavnosti mu iz srca želimo
tudi ob njegovem visokem
življenjskem in delovnem ju-
bileju ter v prihajajočih letih
življenja, ki naj jih preživi
ob zavesti, da se je vedno
ravnal po stari ljudski resni-
ci: »Ne samo kar velevala mu
stan, kar more to mož je sto-
riti dolžan!« Zuro

OBVESTILO

Krajevni odbor SZDL in krajevna skupnost Sava
vabita na zbor občanov, ki bo v četrtek, 27. maja 1971,
ob 19. uri v delavskem domu pri Jelenu, z naslednjim
dnevним redom:

1. Program komunalne dejavnosti krajevne skupno-
sti Sava,
2. Volitve v odbor krajevne organizacije SZDL.
3. Dodatne volitve v odbor krajevne skupnosti Sava
Zaradi izredne važnosti razporeditve finančnih sred-
stev za komunalna dela v krajevni skupnosti Sava, va-
bimo vse občane k razpravi in udeležbi.

Krajevna skupnost Sava
Krajevni odbor SZDL —
Sava

Praznik narcis

Planina pod Golico, nedelja,
5. maja. Skromni plakati so
več teden vabili na ples
med narcisne poljane, bolj
ogumna in čedna dekleta
pa, da kandidirajo za najlep-
še dekle — lepoticico narcis.
Jo, še bolj pa izredno lepo
treme je pripomoglo, da je
večino jeseniških miličnikov
melo že zgodaj zjutra veliko
dela z urejanjem enosmerne
prometa. V četrte ure bi se
tista zabasala tako, da je ne
smogli rešiti do večera, če
bi držali reda. Osebnih
avtomobilov in avtobusov so
ozili na tisoče ljudi do par-
nega prostora v Planino.
Abše so se odrezali tisti, ki
šli peš. Letos ceste niso
poskropili in prahu je bilo
bolj in še. Ze ob enajstih so
obisli parkirni prostori zasedeni
svo morali avtomobili na-
rej proti Savskim jamam.
Ples se je začel ob trinaj-
stih. Volitve lepoticice pa so
stekale običajno in brez po-
bnosti. Naraščajoči štan-
ard je dal vsaki možnost,
da se lepo obleče in »zrihta«.
Katero so seveda izbrabile
ovo modo vročih hlačk, ki
kakor nalašč za kaj takega.
No, vsekakor to ni bil glav-
dogodek dneva, ker se je
čina razšla po travnikih

med narcise. Bilo jih je sko-
raj preveč, saj nisi našel mir-
nega koticčka. Razpostavili so
zložljivo opremo za taborje-
nje in pekli čevapčiče. Vroče
sonce je sparilo travo, tako
da je opojen vonj po narcisah
lebdel povsod po zraku. Ta-
borniški dom pri Fencu je bil
nabito poln. Zmerne cene in
zaprt hotel pod Golico so da-
le taborniškemu domu mož-
nost, da zasluži.

Ljudje so se pripeljali iz
vseh krajev Slovenije: Stajer-
ske, Dolenjske in Primorske,
da, celo iz Reke. Praznik nar-
cis je bolj znan po tradiciji
kot po propagandi pa je vse-
eno vsako leto veliko ljudi v
gosteh. Veliko planincev je
zaključilo svojo turo prav tu.
Bilo je pa nekaj neodpušljivi-
vih napak. Hotel je zaprt
prav sedaj, ko je glavna se-
zona, bife v Španovem vrhu
pa je bil prav tako zaprt.
Tako razgledna točka bi mo-
rala biti boljše oskrbovana,
tako pa se morajo ljudje
sami znajti. Ko drugod turi-
zem bliskovito narašča, je v
tem koncu v stagnaciji. Sicer
pa naj o teh vprašanjih spre-
govorijo tudi drugi. Tudi o
sami prireditvi bi se dalo kaj
napisati, manjkalo je še mar-
sikaj. J. Jekler

RDEČE KLASJE — je slovenski barvni film posnet po motivih romana Na kmetih, slovenskega pisatelja Ivana Potrča. V glavnih vlogah nastopajo: Majda Potokar, Rade Šerbedžija, Irena Glonar, Majda Grbac, Arnold Tovornik, Jože Zupan. Film je režiral in napisal scenarij Živojin Pavlovič. Film o katerem je bilo prelitega že mnogo črnila in izgovorjenih veliko besed, je na programu prihodnji teden tudi v naših kinematografih.

Prvenstvo učencev posebnih osnovnih šol

Letošnje gorenjsko prvenstvo učencev posebnih osnovnih šol je bilo v soboto 15. maja na igrišču Podmežakljo. To tekmovanje je bilo hkrati izbirno za sestavo reprezentance gorenjskih posebnih šol, ki bo nastopila na prvenstvu Slovenije, ki bo 12. junija v Novi Gorici. Prvenstvo posebnih šol med dvema ognjema in v malem nogometu bo jutri v soboto 22. maja v Kamni gorici.

REZULTATI:

Tek na 60 m — fantje (15 udel.): 1. Andrej Cafutar

POŠ Škofja Loka — 8,5 2. Slavko Kralj POŠ Kranj — 8,6 3. Dušan Kokošar POŠ Jesenice — 8,7 7. Mirsad Zukič, 10. Marjan Cuznar, 11. Jože Domevščak — vsi POŠ Jesenice.

Tek na 60 m — dekleta (12 udel.): 1. Damjana Kogoj POŠ Kranj — 8,9, 2. Irena Jeraša POŠ Škofja Loka — 9,6, 3. Vesna Ban POŠ Kranj — 9,6, 5. Fanika Trupkovič, 7. Darinka Škedelj, 11. Veronika Noč — vse POŠ Jesenice.

Met žogice (200 g) — fantje (14 udel.): 1. Mirsad Zukič

Jesenice : Brestanica 3 : 1

Pod vodstvom trenerja Pavla Smoleja so jeseniške odbojkarice to soboto nastopile v prvi prvenstveni tekmi spomladanskega dela prvenstva slovenske odbojarske lige. Čehajčeva, Felčeva, Filipajeva, Komiceva, Mahničeva, Nemčeva in Tranačerja so premagale ekipo Brestanice s 3:1.

Tekma je bila značilna za začetek sezone, živčna, obe ekipi pa sta igrali pod svojimi možnostmi. Največ napak je bilo pri serviranju in prav zaradi tega so domačinke izgubile prvi niz z 10:15, čeprav so že vodile z 10:5. V preostalih nizih so se zbrale in zmagale s 15:5, 15:13 in 15:12.

OBVESTILO

Vse podporne člane pihalnega orkestra Jeseniških železarjev Jesenice obveščamo, da bomo tako kot vsako leto tudi za leto 1971 odtegnili podporno članarino godbe od osebnega dohodka za mesec maj 1971. Podporna članarina za leto 1971 je 12.— N din za vse leto. Podporna članarina bomo odtegnili od OD samo tistim, ki jimo je bila odtegnjena v letu 1970.

V kolikor kdo noče biti več podporni član pihalnega orkestra Jeseniških železarjev, naj pismeno sporoči na naslov orkestra. Odtegnjeni znesek 12.— N din bomo vrnili po pošti.

Vsem podpornim članom, se pihalni orkester Jeseniških železarjev zahvaljuje za prispevek podporne članarine.

Odbor

Prvi poraz nogometašev Jesenic

V prvenstveni nogometni tekmi so se nogometaši Jesenic v nedeljo srečali z moštvom Trboj in srečanje izgubili z rezultatom 1:0.

Moštvo Jesenic je nastopilo v naslednji postavi: Kunšič, Sedlar, Sotlar, Pavlovič, Kačar, Komel, Smagin, Karahodžič, Pavlič, Ljubojevič in Noč.

Jeseničani so popolnoma razočarali svoje gledalce, ki so jih prišli bodrit, ne toliko zaradi poraza, ki so ga pretrpeli, kot zaradi izredno slabe igre, ki so jo prikazali skozi vso tekmo.

Kljub temu, da so domači nogometaši nastopili zelo oslabljeni brez štirih standardnih igralcev: Kralja Hoždiča, Magdiča in Barača, ne bi smeli dovoliti gostom, da jih presenetijo in jim odvzamejo obe točki.

Gostje so tekmo začeli zelo previdno in so se v glav-

nem le branili. Ko so v drugi polovici prvega polčasa uvideli da domačini igrajo slabo, so z ofenzivno igro prevzeli pobudo v svoje roke in začeli nenehno oblegati vrata domačih. Tako s v 40 minut iz prostega strela, ko se je žoga odbila od Kačarja in spremenila smer, dosegli tudi edini gol na tekmi.

Domačini so tudi po odmoru nadaljevali s slabo igro, predvsem pa oba vezna igralca, ki sta prepustila sredino igrišča gostom, kateri so gospodarili na igrišču. Domačini se morajo zahvaliti le nespretnosti gostujočih napadalcev, da niso doživeli hujšega poraza. Kljub neprijetnemu porazu Jeseničani še

vedno krepko vodijo prvenstveni lestvici.

V nedeljo 23. maja Jeseničani gostujejo v Kropi, kjer se bodo v prvenstveni tekmi pomerili z moštvom Kropce.

Mladinci so v prvenstveni tekmi igrali doma z mladinci iz Tržiča in jih premagali z rezultatom 4:1 (0:1). Jeseniški mladinci so z odlično igro predvsem v drugem polčasu dokazali, da so upravičeno na prvem mestu na prvenstveni razpredelnici.

Pionirji so v predtekmi igrali proti pionirjem iz Trboj in srečanje izgubili z rezultatom 4:1.

Sb.

Sezona je na višku

Kakor vsako leto, tako je tudi letos z majem aktivnost odbojarske sekcije ŠSD Kovinar — gimnazija dosegla višek.

V nedeljo, dne 9. maja so mladinci nastopili na drugem turnirju za prvenstvo SRS in med šestimi moštvami zasedli drugo mesto. Društvo je bilo skupaj z OK Jesenice prireditelj tekmovanja.

V soboto, dne 15. t. m. so tekmovali kar tri vrste. V Žirovnici so tekmovali mladinke in premagale učenke tamkajšnje osnovne šole, z učenci iste šole pa so izgubile srečanje po trdem boju. Prav tam je nastopila tretja vrsta mladincev gimnazije iz izgubila srečanje z učenci o. šole Žirovnica. V Kamni gorici pa je na ta dan nastopila kombinirana druga vrsta mladincev v okviru medobčinske lige z vrsto TVD Kamna gorica in zmagala s 3:1.

V nedeljo je nepopolno prvo moštvo odigralo tekmo prve republiške lige z moštvom TVD Gaberje v Celju. Po dramatičnem boju so zmagali domačini z rezultatom 3:2 (— 13, 4, — 9, 11, 8) predvsem zaradi večje izkušenosti in glasne pomoči gledalcev. Visokega vodstva 9:0 v četrtem nizu zbegani gostje niso znali pripeljati do končne zmage.

Zanimivo je, da so se na igrišču pojavili kar trije sodniki, kar se še nikdar ni zgodilo. Kaj če je v tem dokaz, da so dnevnice in honorarji vendarle enkrat dovolj visoki? Prilicno se je izkazal tisti iz Maribora, ki je bil potem za pomožnega sodnika in je star »simpatizer« Jeseničanov.

V soboto, dne 22. maja je na sporedu tekma Kovinar : Mislinja. Tekma bo na igrišču Podmežakljo.

T. S.

Jesenice : Jedinstvo (Brčko) 0 : 3

Arh, Bergelj, Kavčič, Končnik, Potočnik, Pristov, Rosler, Strnad in Steharnik so se v tekmi II. zvezne odbojarske lige proti Jedinstvu iz Brčkega, številnim gledalcem predstavili v kaj slabi luči.

V prvem setu so proti gostom, ko so si že zagotovili naslov prvaka, vodili že z 9:4, vendar so gostje nato povedli z 12:9 in potem zmagali s 13:15. V ostalih nizih je Jedinstvo brez težav zmagalo s 6:15, in s 7:15.

Res se je v jeseniški ekipi poznala odsotnost Božiča, ki je bil poklican na priprave državne reprezentance, vendar odsotnost enega igralca

ne bi smela biti vzrok za poraz. Najbrž pa tudi njegova prisotnost ne bi prenesla zmage, če bi jeseničani igrali tako ležerno, brez volje, kot so na tej tekmi. Če so bili že v tehničnem znanju odbojke slabši kot nasprotnik, čeprav bi težko rekli, da so v tem res slabši, bi bili morali prikazati vsaj borbenost, kajti prav ta velikokrat prinese ne samo lepo igro, temveč tudi zmago. Tega pa v nedeljo na igrišču Podmežakljo ni bilo videti...

To nedeljo gostujejo Jeseničani v Mariboru, proti ekipi Maribora, ki se je v tem kolu priborili dve točki v gosteh z Vukovarjem. Z.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

22. in 23. maja nem. barv. film KAMASUTRA, v režiji Kobi Jeger, v gl. vlogi Bruno Dirtrich, ob 17. in 19. uri.

23. maja nem. barvni film POGANI IZ KUMMEROWA, ob 15. uri.

24. maja amer. barv. film GOLDFINGER, v režiji Guy Hamilton, v gl. vlogi Sean Connery, ob 17. in 19. uri.

25. in 26. maja jug. barvni film RDEČE KLASJE, v režiji Živojin Pavlovič, v glavni vlogi Rade Šerbedžija, ob 17. in 19. uri.

27. maja amer. barv. film RUSI PRIHAJAJO, v režiji Norman Jewison, v gl. vlogi Carl Reiner, ob 17. in 19. uri.

28. maja meh. barv. film PRAVICA DO ROJSTVA, v režiji Tito Davison, v gl. vl. Aurora Bautista, ob 17. in 19. uri.

29. maja angl. barv. film DAVID COPPERFIELD, v režiji Delbert Mann, v gl. vlogi Robin Phillips, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

22. in 23. maja jug. barvni film RDEČE KLASJE, ob 18. in 20. uri.

23. maja nem. barv. film POGANI IZ KUMMEROWA, ob 10. uri.

24. in 25. maja nem. barv. film KAMASUTRA, ob 18. in 20. uri.

26. maja amer. barv. film RUSI PRIHAJAJO, ob 18. in 20. uri.

27. in 28. maja franc. barv. film HIBERNATUS, ob 18. in 20. uri.

29. maja angl. barvni film TEKMA S ČASOM, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

22. maja ital. CS barv. film GANGSTERJI V MILANU

23. maja ital. CS barv. film PUSTOLOVŠČINE ODISEJA

26. maja nem. barv. film. KAMASUTRA

29. maja franc. barv. film HIBERNATUS

Kino KRANJSKA GORA

22. maja amer. CS barvni film WILLIE BOY

23. maja franc. barv. film HIBERNATUS

25. maja amer. barv. film GOLDFINGER

27. maja jug. barvni film RDEČE KLASJE

29. maja nem. barv. film KAMASUTRA

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

22. maja ital. CS barv. film PUSTOLOVŠČINE ODISEJA, ob 19. uri.

23. maja nem. barv. film POGANI IZ KUMMEROWA, ob 17. uri.

23. maja amer. CS barvni film WILLIE BOY, ob 19. uri.

26. maja franc. barvni film HIBERNATUS, ob 19. uri.

29. maja jug. barv. film RDEČE KLASJE, ob 19. uri.

Gledališče

PONEDELJEK, 24. maja ob 17. uri P. Golia: JURČEK — pravljica igra v 4. slikah — režija Stanka Geršakova — scena: Jože Bedič — IZVEN — v počastitev dneva mladosti.

TOREK, 25. maja ob 17.30 uri P. Golia: JURČEK — za osnovno šolo »Prežihov Vrance«.

SREDA, 26. maja ob 16. uri in 18.30 uri P. Golia: JURČEK — za osnovno šolo »Tone Čufar«.

SOBOTA, 29. maja ob 20. uri P. Golia: JURČEK — IZVEN, za odrasle.

NEDELJA, 30. maja ob 20. uri I. Cankar: POHUJSANJE V DOLINI SENTFLORJANSKI — Komedija v treh dejanjih — gostovanje na Breznici.

ZAHVALA

Ob težki nesreči našega sina Marjana, se od srca zahvaljujemo vsem reševalcem, ki so nam ga rešili iz zasutih skal in sicer: Smajil Pajič, Hilmijski Oraščević, Tofil Hrklič in Safet Malkač, stanujoč cesta Heroja Verdika št. 46. Še enkrat iskrena hvala.

Hvaležni starši
Stefan in Greti Kozar

ZAHVALA

Ob tragični izgubi dragega moža, ata in starega ata

POLDETA KRIZNARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, posebno pa Jamarjevi Francki, Čadeževi Rozki, osebju kirurškega oddelka za skrb in nego v zadnjih dneh trpljenja in vsem, ki so počastili njegov spomin na domu ali ga spremili na zadnji poti.

Žalujoci: žena Pepca, hčerki Slavi in Marija, sin Dani, vnukinje Slavi in Sonja, vnuk Franci in ostalo sorodstvo

ČESTITAMO

Na fakulteti za strojništvo v Ljubljani je diplomiral Zvone STRAZISAR.

K njegovi prizadevnosti in doseženemu uspehu iskreno čestitajo

PRIJATELJI

ZAHVALA

Ob bridki izgubi moje žene, mame, stare mame in tete

MARIJE KERSNIK

se lepo zahvaljujemo prim. dr. Brandstetterju, dr. Pogachniku in vsemu bolniškemu osebju internega oddelka za zdravljenje v bolnišnici.

Posebno se zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani v teh težkih trenutkih, zlasti sosedom.

Prisrčna hvala vsem, ki so nam izrazili pismo ali ustno sožalje, ji poklonili toliko vencev in cvetja in jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti.

Še enkrat hvala vsem, ki so nam pomagali in stali ob strani.

Žalujoci: mož Janez, hčerke Dana z možem, Vida z možem, vnuk Miha, Lojzka in ostalo sorodstvo

VPISOVANJE OTROK

Starše na območju šolskega okoliša osnovne šole Koroška Bela obveščamo, da bo vpisovanje otrok v vrtec pri osnovni šoli od 31. 5. do 12. 6. 1971 vsak dan od 10. ure do 12. ure, v sredo od 10. ure do 16. ure v pisarni šole.

V poštov pridejo otroci, ki bodo 31. decembra 1971 dopolnili 3 leta in starejši.

V novem šolskem letu bo vrtec odprt od 5.30 ure do 14.30 ure. Za vpis sta potrebna rojstni list in potrdilo o cepljenju proti nalezljivim boleznim. Za vpis otrok, ki že obiskujejo vrtec, omenjena dokumenta nista potrebna.

OBJAVA

Trgovski podjetji ROŽCA in SPECERIJA BLED, obveščata cenjene kupce, da bosta v nedeljo, 23. maja od 7.30 do 10.30 odprti samopostrežni trgovini pri Čuferju na Plavžu in super market Union nasproti železniške postaje.

Začasni vozni red

Upoštevajoč želje in predloge potnikov ter izkazane potrebe v poskusnem obratovanju avtobusov na liniji Tomšičeva ulica—Podmežaklja smo v ponedeljek, 17. maja 1971, spremenili vožnje na tej liniji tako, da sedaj vozijo avtobusi po obnovljenem voznem redu.

»LJUBLJANA-TRANSPORT«
Poslovna enota Jesenice

za linijo mestnega prometa PODMEŽAKLJA—BOLNICA—TOMŠIČEVA ULICA

POSTAJE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
PODMEŽAKLJA	—	—	7.35	—	9.10	—	11.10	—	13.05	13.30
Igrišče	—	—	7.37	—	9.12	—	11.12	—	13.07	13.32
Bolnica	—	6.55	—	8.10	—	10.10	—	12.10	—	—
Zdravst. dom	—	6.57	—	8.12	—	10.12	—	12.12	—	—
Pod Mirco	—	6.58	—	8.13	—	10.13	—	12.13	—	—
Želez. postaja	—	6.59	7.39	8.14	9.14	10.14	11.14	12.14	13.09	13.34
Železarna	6.08	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Osemletka	6.10	7.01	7.41	8.16	9.16	10.16	11.16	12.16	13.11	13.36
Tomšičeva II	6.11	7.02	—	8.17	9.17	10.17	11.17	12.17	13.12	13.37
Tomšičeva I	6.12	7.03	—	8.18	9.18	10.18	11.18	12.18	13.13	13.38
GOZDNA UPRAVA	6.13	7.04	7.43	8.19	9.19	10.19	11.19	12.19	13.14	13.39

POSTAJE	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
PODMEŽAKLJA	—	—	—	17.00	17.45	18.15	—	—	—	—
Igrišče	—	—	—	17.02	17.47	18.17	—	—	—	—
Bolnica	—	15.10	16.10	—	—	—	19.10	20.10	21.10	—
Zdravst. dom	—	15.12	16.12	—	—	—	19.12	20.12	21.12	—
Pod Mirco	—	15.13	16.13	—	—	—	19.13	20.13	21.13	—
Želez. postaja	—	15.14	16.14	17.14	17.49	18.19	19.14	20.14	21.14	—
Železarna	14.08	—	—	—	—	—	—	—	—	22.08
Osemletka	14.10	15.16	16.16	17.06	17.51	18.21	19.16	20.16	21.16	22.10
Tomšičeva II	14.11	15.17	16.17	17.07	17.52	18.22	19.17	20.17	21.17	22.11
Tomšičeva I	14.12	15.18	16.18	17.08	17.53	18.23	19.18	20.18	21.18	22.12
GOZDNA UPRAVA	14.13	15.19	16.19	17.09	17.54	18.24	19.19	20.19	21.19	22.13

OPOMBA: vozi v delavnikih

za linijo mestnega prometa TOMŠIČEVA ULICA—BOLNICA—PODMEŽAKLJA

POSTAJE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
GOZDNA UPRAVA	5.40	6.40	7.15	7.45	8.45	9.45	10.45	11.45	12.25	13.15	13.40
Tomšičeva I	5.41	6.41	7.16	7.46	8.46	9.46	10.46	11.46	12.26	13.16	13.41
Tomšičeva II	5.42	6.42	7.17	7.47	8.47	9.47	10.47	11.47	12.27	13.17	13.42
Osemletka	5.43	6.43	7.18	7.48	8.48	9.48	10.48	11.48	12.28	13.18	13.43
Železarna	5.45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13.45
Žel. postaja	—	6.45	7.20	7.50	8.50	9.50	10.50	11.50	12.30	13.20	—
Pod Mirco	—	6.46	—	7.51	—	9.51	—	11.51	—	—	—
Zdravst. dom	—	6.47	—	7.52	—	9.52	—	11.52	—	—	—
Bolnica	—	6.49	—	7.54	—	9.54	—	11.54	—	—	—
Igrišče	—	—	7.22	—	8.52	—	10.52	—	12.32	13.22	—
PODMEŽAKLJA	—	—	7.24	—	8.54	—	10.54	—	12.44	13.24	—

POSTAJE	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
GOZDNA UPRAVA	14.45	15.45	16.45	17.15	18.00	18.45	19.45	20.45	21.40	22.15
Tomšičeva I	14.46	15.46	16.46	17.16	18.01	18.46	19.46	20.46	21.41	22.16
Tomšičeva II	14.47	15.47	16.47	17.17	18.02	18.47	19.47	20.47	21.42	22.17
Osemletka	14.48	15.48	16.48	17.18	18.03	18.48	19.48	20.48	21.43	22.18
Železarna	—	—	—	—	—	—	—	—	21.45	—
Žel. postaja	14.50	15.50	16.50	17.20	18.05	18.50	19.50	20.50	—	22.20
Pod Mirco	14.51	15.51	—	—	—	18.51	19.51	20.51	—	22.21
Zdravst. dom	14.52	15.52	—	—	—	18.52	19.52	20.52	—	—
Bolnica	14.54	15.54	—	—	—	18.54	19.54	20.54	—	—
Igrišče	—	—	16.52	17.22	18.07	—	—	—	—	—
PODMEŽAKLJA	—	—	16.54	17.24	18.09	—	—	—	—	—

OPOMBA: vozi ob delavnikih

Zarja Ljubljana : Jesenice - mladinci 62 : 58

V četrtem kolu slovenske mladinske košarkarske lige so mladi igralci Jesenic gostovali pri ekipi Zarje v Ljubljani.

V izredno vročem vremenu so igralci obeh moštev prikazali lepo in hitro igro. Jeseničani so v prvem polčasu igrali izredno v napadu kot tudi v obrambi. Z borbenostjo jim je uspelo odločiti polčas v svojo korist (30:28).

V drugem polčasu so prišli naši v hudo krizo, katero niso mogli premagati niti z borbenostjo. Domači so našim ušli za 13 točk. V zadnjih sedmih minutah so Jeseničani znova zaigrali dobro, tako da so poskrbeli za dramatičen konec tekme, žal pa visoke prednosti niso mogli nadoknaditi.

V jeseniški ekipi kljub porazu zaradi borbenosti lahko pohvalimo vse igralce, posebno pa izredno razigranega Lozarja.

Naši so prihodnjo nedeljo prosti in se bodo lahko v miru pripravili na izredno naporen konec spomladanskega dela prvenstva.

V soboto, 15. maja pa so v Kranju gostovali tudi pionirji KK Jesenic.

V tekmi s svojimi sovrstniki iz Kranja so dosegli lep uspeh, kajti pionirji Triglava so bili v pretekli sezoni absolutni prvaki Slovenije in je poraz z devetimi točkami razlike, res lepo presenečenje, (pionirji Jesenic redno trenirajo šele slab mesec). Rezultat tekme je bil 27:18 v korist Triglava. B. r.

KK Nanos : KK Jesenice 69 : 86 (31 : 44)

V soboto, 15. maja, so igralci KK Jesenice v Postojni v okviru slovenske košarkarske lige premagali moštvo domačega Nanosa z rezultatom 86:69 (44:31).

Balinarji iz talilnic so tekmovali

Balinarji iz elektrojeklarne so bili organizatorji tekmovalja balinarskih ekip delovne enote talilnic. Tekmovali so v nedeljo, 6. maja na bališću v bazi. Največ uspeha so imeli balinarji iz martinarne v postavi: Dragičević, Praskaio, Dokelj in Bauman. Na drugo mesto so se uvrstili balinarji iz plavža, na tretje pa ekipa iz elektrojeklarne. Dogovorili so se, da bodo vsako leto organizirali tri-krožni turnir in sicer tako, da bo vsakokrat druga ekipa organizator zanimivega tri-krožnega turnirja v balinarnju.

Jeseniški balinarji tretji v Kranju

V nedeljo je bilo v Kranju gorenjsko prvenstvo v balinarnju. Sodelovalo je šest ekip, izmed katerih so Jeseničani osvojili tretje mesto. Prvo mesto je pripadlo balinarjem iz Kranja, na drugo mesto pa so se uvrstili balinarji iz Radovljice. Za Jesenice so nastopali: Dornik, Delač, Gučanac, Vudrič in Bazo. Drugo kolo bo v Radovljici. Prvo in drugouvrščena ekipa bosta sodelovali na republiškem prvenstvu.

Za ekipo Jesenic so igrali: Šarič 47, Božič 22, Bunderla 6, Čampa 2, Franko 2, Vauhnik 4, Jurišič 4, Dragojevič, Ravnik, Noč, Bizjak, Lozar.

Pred 250 gledalci so domačini povedli že takoj na začetku igre in vodili do 15. minute prvega polčasa. Jeseničani se niso predali in so z menjanjem dinamike igre zmedli nasprotnika, ki je v nadaljevanju močno popustil in izgubil tekmo z visoko razliko.

Igralci Jesenic so s svojo igro zadovoljili, posebno pa se je izkazal s svojimi realizatorskimi sposobnostmi Šarič, ki je dosegel 47 košev. Ponovno se je izkazalo, da so našemu moštvu sodniki zelo neenaklonjeni, saj so centru Bunderlu ocenili kot prekršek vsako čisto blokado v obrambi, tako da je moral ta odlični igralec presedeti večji del tekme na klopi, da bi moštvo lahko pomagal ob eventuelni kritični situaciji na koncu tekme.

Moštvo Jesenic sedaj ostaja še štiri točke za prvo-uvrščeno Ilirijo in dve točki za drugouvrščeno Celjem. S to bilanco pričakuje gostovanje vodeče Ilirije, ki zaenkrat

še ni klonila pred nasprotnikom, niti doma niti na tujem terenu. Zaradi mednarodnega jubilejnega turnirja ob obletnici svetovnega prvenstva v košarki v Ljubljani, bo prihodnje kolo predstavljeno od 22. na 29. maj. Na tekmi Podmežakljo bo igral za moštvo Ilirije iz Ljubljane njen najboljši igralec Volovšek poslovilno tekmo pred odhodom v JLA. Igralci Jesenic pričakujejo, da jih bodo domači prijatelji košarke podprli s svojim bodrenjem tudi v kritičnih trenutkih, do katerih bo v srečanju z močnim nasprotnikom sigurno prišlo.

Konec tega tedna se bodo v Ljubljani pomerile na jubilejnem turnirju ekipe Kube, Belgije (verjetno bo okrepjena z ameriški igralci, ki igrajo v Belgiji), SFRJ in Slovenije. Med 18 kandidati za ekipo Slovenije sta bila tudi člana KK Jesenice Božič in Bunderle. V moštvo se je uvrstil naš sodelavec Ludvik Bunderle, ki dela na VEN-HVŽ, Marko Božič pa ima vse možnosti za ožji izbor v prihodnji sezoni, seveda pod pogojem, da bo trdo treniral in dosegel potrebno konstantno formo. Vinko Rotar

Maribor 66 : Jesenice - ženske 53 : 57 (23 : 26)

Naša dekleta so tokrat gostovala v Mariboru. Pomerila so se z izredno močno ekipo Maribora 66. Začetek tekme je mnogo obetal za naša dekleta. S hitro igro in odlično obrambo so povedla za 14 točk. Nato pa je utrujenost in pa nenavaden teren (igrale so namreč v dvorani) doprinesla svoje. Naglo so popustile in odšle na odmor je s tremi točkami prednosti.

Nadaljevanje srečanja pa nam je prineslo pravo dramo na igrišču. Našim dekletom je vedno bolj pohajala sapa, Mariborčanke pa so dobile krila in zadevajo koš iz vseh položajev. Rezultat tega je vodstvo Mariborčank v 12. minuti za 4 točke. Naša dekleta skušajo z zadnjimi silami odločiti tekmo v svojo

korist in tedaj je stopila na sceno najmlajša — Jasna Volarič. V zadnjih petih minutah je z učinkovitimi meti od daleč dosegla 12 točk in praktično rešila srečanje v našo korist.

V izredno dramatičnem srečanju velja pohvaliti celotno ekipo za borbenost, junak tekme pa je vsekakor 14-letna pionirka Jasna Volarič, ki je prenesla psihološko breme in zadevala koš v najbolj kritičnih trenutkih tekme. Vsekar pa to srečanje resno opozarja naša dekleta, da kondicijsko še niso dovolj pripravljene na težka srečanja, ki jih čakajo v nadaljevanju lige.

Košje so dosegle: M. Vudrič 19, Volarič 18, Bertoncelj 12, Vujatovič 6, Koren 2. B. F.

Naša skupna skrb je, da ohranimo naravo nedotaknjeno

Varujmo naravo pred uničenjem!

Pri Planiskem društvu Jesenice že dalj časa zelo aktivno deluje naravovarstveni odsek, ki ima sedaj dve osnovni nalogi: vključiti v vrste naravovarstvene službe čimvečje število ljubiteljev nedotaknjene narave in na vse mogoče načine preprečiti uničevanje rastlin in živali.

Prvo nalogo naravovarstveni odsek zadovoljivo izvaja, saj se je v to humano službo vključila skoraj vsa jeseniška lovška družina (42 članov) pa tudi drugi številni občani in planinci. Številni člani naravovarstvene službe so namreč predpogoj, da bo izpolnjena tudi druga naloga, kako preprečiti uničevanje narave, kajti brezvestnežev je na žalost še vedno več kot pa tistih, ki so pripravljeni sodelovati v humani akciji naravovarstvene službe. Naravovarstveni odsek je predvsem zadovoljen s pristopom lovske družine v njihove vrste. Lovci so zelo veliko v naravi, že po izgledu in z orožjem predstavljajo v naravi določeno avtoriteto, lovci pa so postali prav zato, ker ljubijo naravo. Nekaj članov lovske družine je to tudi v praksi dokazalo in svoje humano poslanstvo opravljajo v zadovoljstvo vseh, ki ljubijo naravo.

Sedaj ko nastopa obdobje razmaha najlepšega cvetja, naravovarstveni odsek priporoča občanom, ki bodo te dni hodili v naravo, da se vzdržijo uničevanja cvetja in da članom naravovarstvene službe pomagajo pri prizadevanju, da ohranimo lepote naše okolice, po katerih smo znani širom po svetu. Ni prijetno s silo nastopati proti brezvestnežem, čeprav nam to zakon o varstvu narave dovoljuje, zato pozivamo vse občane, da s svojim vplivom in zgledom, mogoče s kakšno kritično besedo ali z naukom pomagajo v tej humani akciji. Narava je last celotnega ljudstva, vsega našega naroda, vse to je naše, zato moramo skrbeti, da ostane takšna kot je, lepa, lepo urejena, polna cvetja in živalic. Pri tem se moramo zavedati, da je narava že itak ogrožena uničujočim vplivom industrije, proti katerim se bomo zelo težko borili in bo ta borba zvezana s precejšnjimi sredstvi. Ali naj potem dopustimo, da jo bodo uničevali in pustošili še brezvestneži in vandali.